

**ZIENSWIJZENNOTA
BESTEMMINGSPLAN**

‘Landgoederenzone Haagse Beemden’

Inleiding

Het bestemmingsplan 'Landgoederenzone Haagse Beemden' voorziet in een actuele juridisch-planologische regeling voor de gewenste inrichting van de landgoederenzone Haagse Beemden als onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant. Voorliggende zienswijzennota hoort bij het bestemmingsplan 'Landgoederenzone Haagse Beemden' en bestaat uit de volgende twee onderdelen:

A. Zienswijzennota

Deel A betreft de samenvatting en beantwoording van de ontvangen zienswijzen.

B. Staat van wijzigingen

Deel B bevat het overzicht met de wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

A. Zienswijzennota bestemmingsplan 'Landgoederenzone Haagse Beemden'

Procedure

Burgemeester en wethouders van Breda hebben op 14 juli 2023 het ontwerpbestemmingsplan 'Landgoederenzone Haagse Beemden' (NL.IMRO.BP2022217005-ON01) ter inzage gelegd. Gedurende zes weken bestond de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen tegen het ontwerpbestemmingsplan. Het bestemmingsplan voorziet in de realisatie van natuur in de landgoederenzone Haagse Beemden als onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant.

De terinzagelegging liep van 14 juli 2023 tot en met 25 augustus 2023. Er zijn in totaal 25 zienswijzen tegen het ontwerpbestemmingsplan naar voren gebracht. De gemeenteraad is het bevoegd gezag om een besluit te nemen op de zienswijzen die zijn ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan. De zienswijzen zijn in deze zienswijzennota samengevat beschreven. Bij iedere beschrijving is de reactie van de gemeente opgenomen. Indien niet alle afzonderlijke onderdelen van de zienswijzen in de samenvatting zijn opgenomen, zijn deze wel in de totale beoordeling meegenomen. Het bestemmingsplan is in hoofdzaak gericht op het wijzigen van de agrarische bestemming van de gronden naar een natuurbestemming. Dit maakt het mogelijk om de Landgoederenzone Haagse Beemden opnieuw in te richten als natuur. Hoe de aanleg van natuur vervolgens wordt uitgevoerd en met name zaken als bewegwijzering zijn in principe niet ruimtelijk relevant en wordt doorgaans niet in een bestemmingsplan vastgelegd. In onderhavig geval waren de inrichtingsplannen al bekend en zijn daarover diverse gesprekken met omwonenden en belangengroepen gevoerd. De plannen voor de inrichting zijn uitgewerkt in het Inrichtingsplan Landgoederenzone Haagse Beemden. Voor de duidelijkheid en volledigheid is ervoor gekozen om het inrichtingsplan op te nemen in het bestemmingsplan. Dit inrichtingsplan maakt als bijlage bij de regels deel uit van het bestemmingsplan.

Veel van de zienswijzen hebben betrekking op dit inrichtingsplan en niet zozeer over de planologische regeling die is opgenomen in het bestemmingsplan. We hopen daarmee wel een antwoord te kunnen geven op de vragen die bestaan met betrekking tot de inrichting van het gebied.

In het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zijn de zienswijzen geanonimiseerd en worden de persoonsgegevens van de indieners van de zienswijzen niet openbaar gemaakt.

Beantwoording zienswijzen

Algemene opmerking

In de zienswijzebeoordeling wordt op diverse momenten gerefereerd aan de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming maakt 1 januari 2024 deel uit van de Omgevingswet. Het plan 'Landgoederenzone Haagse Beemden' heeft voor 1 januari 2024 als ontwerp ter inzage gelegen en valt daardoor onder het overgangsrecht. Dat betekent dat voorheen geldende wetgeving van toepassing blijft tot het bestemmingsplan van kracht is. Daarom wordt in de Nota van Zienswijze nog gesproken van Wet natuurbescherming.

Zienswijze indiener 1

Zienswijze		Beantwoording
	Vooropgesteld benadrukt indiener 1 dat de gemeente Breda een mooi plan heeft gepresenteerd. De bestemmingswijziging leidt niet tot vragen.	Over de daadwerkelijke inrichting zoals dit is opgenomen in het Inrichtingsplan Landgoederenzone Haagse Beemden heeft indiener nog diverse vragen en aandachtspunten. Deze worden hierna behandeld.
a.	Indiener wenst graag duidelijkheid over het huidige laarzenpad langs het Moerenpad zoals opgenomen in figuur 2.4. In het inrichtingsplan, opgenomen als bijlage 1 bij de regels, is het laarzenpad volgens indiener namelijk vervangen door een brede sloot. Indiener vraagt zich af waarom het huidige laarzenpad langs het drukke fietspad niet behouden blijft zodat het veilig is voor fiets/scooters en wandelaars.	Naar aanleiding van deze zienswijze is de feitelijke situatie in het gebied nogmaals naast het inrichtingsplan gelegd waarbij specifiek aandacht is geweest voor het laarzenpad en het fietspad (Moerenpad). Geconcludeerd is dat de feitelijke situatie niet goed is verwerkt in het inrichtingsplan dat is opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het ontwerpbestemmingsplan. Er is ten onrechte een brede sloot ingetekend. Het huidige laarzenpad en het fietspad (Moerenpad) blijven behouden. Aan deze routes vinden geen wijzigingen plaats en er wordt geen sloot aangelegd. In het kader van de nieuwe inrichting is het ook niet de bedoeling geweest om hier een sloot aan te leggen. Het huidige laarzenpad en het fietspad (Moerenpad) blijven behouden zoals het nu is. Aan deze routes vinden geen wijzigingen plaats. Het inrichtingsplan is hierop aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan wordt opgenomen als bijlage 1 van de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.

b.	Indiener constateert dat er onverharde wandelpaden worden aangelegd die alleen bestemd zijn voor voetgangers en aangelijnde honden. De toegankelijkheid voor ander verkeer dan voetgangers wordt bij de entrees voorkomen door het toevoegen van voorzieningen. Deze voorzieningen staan in het inrichtingsplan in bijlage 1 van de regels echter niet ingetekend.	Het plangebied wordt vanwege de ligging in het Natuur Netwerk Brabant ingericht als natuurgebied, als gevolg waarvan er alleen onverharde wandelpaden (zogenaamde laarzenpaden) mogen worden aangelegd. Alleen voetgangers en aangelijnde honden zijn toegestaan op deze laarzenpaden. Bij de entrees van de laarzenpaden worden klaphekken voorzien. Deze zijn ingetekend in het inrichtingsplan, opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het bestemmingsplan. In het inrichtingsplan zijn deze voorzieningen weergegeven met het volgende symbool: Klaphek (wandelaar)
c.	Aanvullend vraagt indiener of er bij het hondenlosloopterrein, achter de woningen aan de Noortberghmoeren 151 – 173 dat nu afgesloten is door struikgewas, ook klaphekjes komen. Dit om te voorkomen dat loslopende honden en ander verkeer het wandelpad op kunnen.	Achter de woningen aan de Noortberghmoeren 151 – 173 is een bestaand wandelpad gelegen waar het toegestaan is om honden los te laten lopen. Het bestaande wandelpad blijft gehandhaafd en de bestaande rechten blijven gelden. Deze gronden maken ook geen onderdeel uit van het Natuur Netwerk Brabant. Om te voorkomen dat loslopende honden en ander verkeer vanuit dit wandelpad de landgoederenzone kan betreden, wordt op de grens van de landgoederenzone een gaashekwerk geplaatst. Dit voorkomt dat loslopende honden en ander verkeer het natuurgebied in kunnen lopen. Dit gaashekwerk was nog niet opgenomen in het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 van de regels van het ontwerpbestemmingsplan. Het inrichtingsplan is hierop aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan wordt opgenomen als bijlage 1 van de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.
d.	Indiener constateert dat in het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels hekken en informatieborden zijn ingetekend bij het Wilderdpad en de Regenwulp. De wandelroute zal echter ook vanuit het Moerenpad en het Dwarsmoerenpad gestart worden. Indiener had verwacht dat naar aanleiding van de informatieavond op 9 maart 2022 ook in de twee bochten van het Moerenpad en bij het Dwarsmoerenpad hekken en informatieborden zouden worden geplaatst. Dit zodat duidelijk is dat dit de overgang naar de landgoederenzone betreft en dat de huisregels ook hier duidelijk zijn.	Op alle locaties waar je als wandelaar het natuurgebied kan betreden worden informatieborden geplaatst. De locaties zijn ingetekend in het inrichtingsplan, opgenomen als bijlage 1 bij de regels. In het inrichtingsplan zijn deze informatieborden weergegeven met het volgende symbool: Info bord (toegang) Aangezien het Moerenpad buiten het plangebied ligt en het gescheiden gaat worden van het natuurgebied door middel van een gaashekwerk, staat

		het niet in direct contact met het natuurgebied. Er worden hier dan ook geen informatieborden of klaphekken geplaatst. Naar aanleiding van deze zienswijze zijn de locaties van de informatieborden in het inrichtingsplan nog eens goed bekeken. Hieruit is gebleken dat bij de toegang van het natuurgebied via het Paradijsspad geen informatiebord is ingetekend in het inrichtingsplan. Het inrichtingsplan is hierop aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan wordt opgenomen als bijlage 1 van de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.
e.	Indiener constateert dat in het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels de paddenpoel op de hoek van het Moerenpad en de Noortberghmoeren niet is ingekleurd. Vraag is of dit betekent dat hier de bestemming niet zal wijzigen van 'Agrarisch' naar 'Natuur'.	De paddenpoel ter plaatse is bestaand. Aan de paddenpoel en bijbehorende gronden vinden geen wijzigingen plaats. Dit is dan ook de reden dat de paddenpoel niet is opgenomen in het inrichtingsplan. Het inrichtingsplan in bijlage 1 van de regels ziet dus enkel toe op de wijzigingen die gaan plaatsvinden. Wel is het zo dat de bestemming ter plaatse wordt gewijzigd van 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' naar 'Natuur', vanwege de ligging van de paddenpoel binnen het Natuur Netwerk Brabant en vanwege de planologische borging van de duurzame instandhouding van natuur.
f.	Indiener geeft de suggestie om achter de woningen aan de Noortberghmoeren 175 t/m 181 de oude meidoorn- en vlierenhaag terug te plaatsen, net zoals aan het begin van deze eeuw. In het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels hebben deze gronden de bestemming 'doorontwikkeling middels beheer'. De herinrichting van de Landgoederenzone en het verdwijnen van de bovengrondse hoogspanningslijn bieden volgens indiener een mooie kans om dit gebied terug te geven aan de natuur en om de oude meidoorn- en vlierenhaag in ere te herstellen.	Gronden die behoren tot het Natuur Netwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt. Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. Ter plaatse van de gronden waar voorheen de oude meidoorn- en vlierenhaag was gesitueerd, wordt doorontwikkeling beoogd middels beheer. Doorontwikkeling middels beheer betekent dat er ter plaatse geen werkzaamheden zullen gaan plaatsvinden met betrekking tot aanplant. Naar aanleiding van deze zienswijze en de aanbeveling heeft er wel contact plaatsgevonden met onze collega's van beheer. De locatie is in het beheerboek aangeduid als een hakhoutbos, dat 1x in de 8 jaar volledig gekapt wordt. De aanbeveling van indiener om, gezien het verwijderen van de bovengrondse hoogspanningslijn, de meidoorn- en vlierenhaag in ere te herstellen, wordt samen met de collega's van beheer nader bekeken.

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Het bestemmingsplan is op een aantal punten aangepast. Voor de aanpassingen wordt verwezen naar de staat van wijzingen in onderdeel B van deze nota.

Zienswijze indiener 2

Zienswijze	Beantwoording
a. Het doet indiener deugt dat de landgoederenzone een natuurgebied met recreatieve mogelijkheden blijft.	Wij bedanken indiener en nemen dit voor kennisgeving aan.
b. Indiener stelt dat de beoogde uitbreiding van het hondenuitlaatpad (in de toelichting aangeduid als een bestaande wandelroute ten noorden van het Wilderdpad richting het voetpad tussen de Regenwulp en de Groene Hil) geen goed idee is. Hierdoor zullen de aanwezige herten en andere dieren weggejaagd worden.	Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Op de laarzenpaden mogen honden uitsluitend aangelijnd lopen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit wordt ook vermeld op de informatieborden bij de diverse toegangen tot het natuurgebied. Het wandelpad komt te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten. De voorgestelde wandelroute blijft daarom gehandhaafd.
c. Indiener acht de kans groot dat er door gemotoriseerd verkeer en/of fietsers oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de wandelroute en de directe omgeving.	Gronden die behoren tot het Natuur Netwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt. Het plangebied wordt vanwege de ligging in het Natuur Netwerk Brabant ingericht als natuurgebied. In het Natuur Netwerk Brabant zijn uitsluitend onverharde wandelpaden (laarzenpaden) toegestaan die bestemd zijn voor voetgangers. Het verharren van deze laarzenpaden in welke vorm dan ook

		is binnen het Natuur Netwerk Brabant niet toegestaan. Gezien het ontbreken van verharde paden, is oneigenlijk gebruik door gemotoriseerd verkeer en/of fietsers niet te verwachten. Door het plaatsen van klaphekken wordt bovendien voorkomen dat oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de wandelroutes als sluiproute door bijvoorbeeld fietsers en brommers. Oneigenlijk gebruik wordt door deze maatregelen zoveel als mogelijk voorkomen.
d.	Indiener stelt daarnaast dat ook 's avonds en 's nachts mensen nabij deze wandelroute kunnen rondhangen die daar niet thuishoren. Indiener stelt dat dit de veiligheid van burgers niet ten goede komt.	Bij alle toegangen tot het natuurgebied komen informatieborden te staan. Op deze informatieborden staan de regels die gelden in het natuurgebied. Hierop staat dat het verboden is om het gebied te betreden tussen zonsondergang en zonsopkomst. Op basis van deze borden is het mogelijk om handhavend op te treden. Bovendien wordt in het gebied geen extra verlichting toegevoegd. Dit zorgt ervoor dat het gebied niet uitnodigt om betreed te worden in de avond of nacht.
e.	Indiener stelt een alternatieve wandelroute voor door de bestaande route (Raaimoeren – Wilderdpad – Burgtsedreef – Dwarsmoerenpad – Moerenpad – Witmoeren – Noortberghmoeren – Raaimoeren) voor voetgangers en recreanten aan te passen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de aanleg van verharde voetpaden langs de fietspaden (Wilderdpad en Moerenpad) en het plaatsen van voldoende banken en afvalbakken.	In het schetsontwerp en voorlopig ontwerp van het inrichtingsplan voor het natuurgebied zijn alle varianten voor een wandelroute bekeken en afgewogen. De alternatieve wandelroute die door indiener wordt voorgesteld loopt niet door het natuurgebied heen, maar gaat er omheen. De wens is juist om het gebied, daar waar mogelijk en met aandacht voor de aanwezige waarden in het gebied, beperkt toegankelijk te. Het realiseren van een wandelroute doorheen het gebied is ingegeven met een reden. Met het toevoegen van een wandelroute door het gebied vergroten we de beleefbaarheid van de landgoederenzone. Aan de zuidoostzijde van het natuurgebied zijn zeer weinig mogelijkheden voor het beleven van de landgoederenzone. Juist daarom wordt de nieuwe wandelroute daar beoogd. Het toevoegen van een wandelroute door het natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute doorheen het gebied. Het verharderen van paden in welke vorm dan ook is binnen het Natuur Netwerk Brabant niet toegestaan. In het inrichtingsplan is de keuze gemaakt om geen bankjes en afvalbakken te plaatsen in het natuurgebied. Bankjes worden jammer genoeg regelmatig vernield en nodigen bovendien uit tot hangplek. De ervaring van de gemeente Breda wijst daarnaast uit dat

		het plaatsen van afvalbakken een aantrekkende werking heeft op afval, waardoor er meer vervuiling van het gebied optreedt. Dit is onwenselijk in een natuurgebied.
f.	Indiener constateert dat in de toelichting op het bestemmingsplan staat dat watergangen die grenzen aan de openbare ruimtes moeten worden verbreed. Verbreding heeft tot gevolg dat de watergangen minder goed te onderhouden zijn. Indiener vraagt aandacht voor het onderhoud en het vrijhouden van de watergang van overtollig riet.	In het plangebied wordt één watergang verbreed. Dit betreft de verbreding van een bestaande A-watergang aan de zuidoostzijde van het gebied. Overige watergangen worden dus niet verbreed, hooguit worden watergangen voorzien van een natuurlijke oever. In de toelichting op het bestemmingsplan wordt dit aangepast. Watergangen tot 7 meter breed kunnen worden onderhouden via één zijde van de watergang. In het plangebied worden geen watergangen voorzien van meer dan 7 meter breed. Aan de wijze van onderhoud uitvoeren aan de watergangen verandert er aldus niets.
g.	Indiener constateert dat op de kaart 'Maatregelen inrichtingsplan' de knotwilgen langs het Wilderdpad moeten worden verwijderd. Daarnaast concludeert indiener dat ten zuiden van het Wilderdpad juist meer knotwilgen moeten worden neergezet. Indiener vindt het zonde dat alle wilgen langs het fietspad worden verwijderd. Indiener adviseert om enkele wilgen weg te halen en het gras/riet en onkruid op tijd te laten maaien om de bocht aan de oostkant van het Wilderdpad dat overgaat in de Raaimoeren overzichtelijker te maken. Het plaatsen van nog meer wilgen in de weilanden ten zuiden van het Wilderdpad evenwijdig aan de woningen van de Raaimoeren 69 tot en met 75 beperkt het uitzicht van de bewoners op de weilanden en hiermee uitzicht op de herten die daar aanwezig zijn.	In het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het ontwerpbestemmingsplan is inderdaad uitgegaan van het verwijderen van twee rijen knotwilgen langs het Wilderdpad. Echter zijn daar in de loop van de procedure nieuwe inzichten over ontstaan, mede vanwege het uitvoeren van een aanvullende natuurtoets voor diverse soorten in het kader van de Wet natuurbescherming plaatsgevonden. Dit onderzoek wordt opgenomen als bijlage 8 bij de toelichting op het bestemmingsplan. Uit deze nadere natuurtoets blijkt dat de twee rijen knotwilgen een functie hebben als vliegroute voor vleermuizen. De vliegroutes zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Met name de vliegroute langs de knotwilgen langs het fietspad wordt veel gebruikt door vleermuizen. Het weghalen van beide rijen knotwilgen is dan ook op basis van de Wet natuurbescherming niet toegestaan. Op basis van deze conclusie uit de aanvullende natuurtoets zijn opnieuw de belangen afgewogen. Het behoud van één rij knotwilgen is van belang voor het in stand houden van de vliegroute voor vleermuizen. Geconcludeerd is dat de knotwilgenrij op de grootste afstand van het Wilderdpad wel wordt verwijderd, maar de knotwilgenrij langs het Wilderdpad niet. Hierdoor blijft de vliegroute van de vleermuizen in stand en is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het inrichtingsplan is hierop aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan wordt opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.

		In het inrichtingsplan, opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het ontwerpbestemmingsplan, zijn daarnaast per abuis op diverse plaatsen de bestaande knotwilgen aangeduid als 01.08 Knotwilgen (nieuw/verplant nader te bepalen). Dit is onjuist. Achter de woningen aan de Raaimoeren 69 tot en met 75 worden geen nieuwe knotwilgen geplant, maar staat behoud van de bestaande knotwilgen voorop. In het aangepaste inrichtingsplan is dit hersteld en zijn de bomen aangeduid als 'bestaande bomen'. Dit betekent dat het uitzicht van bewoners op de weilanden niet wordt beperkt ten opzichte van de bestaande situatie.
h.	Indiener leest in de toelichting op het ontwerpbestemmingsplan dat er grazers in de weilanden komen te staan. In de weilanden achter de Raaimoeren komen ze echter niet, terwijl tot ongeveer 20 jaar geleden ook daar grazers aanwezig waren. Het is voor indiener onduidelijk waarom hier juist geen grazers komen.	De gronden achter de Raaimoeren worden op basis van het inrichtingsplan ingericht als nat schraalland. Dit betreffen graslanden waar de grondwaterstand dicht tegen het maaiveld aan komt te liggen. Als je hier grazers op laat lopen, betekent dit dat deze dieren op hele natte gronden komen te staan. Dit is niet goed voor het welzijn van de dieren. Bovendien kunnen op deze natte graslanden bijzondere planten groeien. De gronden hebben qua vegetatie een hoge potentie. Het laten begrazen van deze gronden zou ervoor zorgen dat deze bijzondere vegetatie niet de mogelijkheid krijgt om te groeien. Begrazing is om deze redenen ter plaatse niet wenselijk.
i.	Indiener valt het op dat digitaal wel een gedetailleerd inrichtingsplan aanwezig is, maar geen plankaart waarop aangegeven staat wat welke bestemming heeft. Onduidelijk is welke gronden de bestemming 'Natuur' krijgen en welke gronden de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur en landschapswaarden'.	Het ontwerpbestemmingsplan is gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl . Op deze website staat het gehele bestemmingsplan bestaande uit de verbeelding (plankaart), regels en toelichting. De verwachting is dat indiener per abuis de verbeelding niet heeft gezien. Voor de volledigheid is de verbeelding behorend bij het bestemmingsplan als figuur 1.3 in de toelichting opgenomen.

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Het bestemmingsplan is op een aantal punten aangepast. Voor de aanpassingen wordt verwezen naar de staat van wijzingen in onderdeel B van deze nota.

Zienswijze indiener 3

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener is blij met extra natuur in de Baronie van Breda.	Wij bedanken indiener en nemen dit voor kennisgeving aan.
b.	Indiener constateert dat in de toelichting op het bestemmingsplan in paragraaf 2.2.2 gesproken wordt over het	Zorgboerderij de Kleine Hoeve is gesitueerd aan de Burgtsedreef 2. Het is juist dat er in het bestemmingsplan ter plaatse van deze zorgboerderij wordt

	verplaatsen van een paardenbak, maar het huidige bestemmingsplan biedt op de locatie waar de paardenbak nu aanwezig is daar geen mogelijkheid voor. Indiener stelt dat de paardenbak in de huidige situatie al illegaal aanwezig is. De motivatie voor verplaatsing en daarmee legalisering ontbreekt. Daarnaast ontbreekt een motivatie waarom deze paardenbak noodzakelijk zou zijn in relatie tot de maatschappelijke functie van zorgboerderij De Kleine Hoeve. Het bezwaar van indiener is vooral dat dit ten koste gaat van het Natuur Netwerk Brabant, onder de noemer dat het nog om te vormen natuur gaat, maar het deel wordt daarbij wel onttrokken aan het bestemmingsplan voor omvorming van de natuur. Daarnaast vraagt een paardenbak om drainage en een speciale toplaag die momenteel niet aanwezig is. Dit met volgens indiener als gevolg dat de bestaande grond door aanleg van de paardenbak wordt aangetast en later zal deze grond, om natuur te kunnen worden, volledig moeten worden afgegraven. Als laatste zal het ten koste gaan van een cruciaal deel van de dagbesteding van de cliënten van de zorgboerderij, zijnde de moestuin. Daarvoor wordt volgens indiener geen alternatief aangedragen. Indiener stelt dat de verplaatsing van de paardenbak zonder degelijke onderbouwing en compensatie, niet in dit bestemmingsplan voor de aanleg van natuur kan worden geregeld.	voorzien in de verplaatsing van een paardenbak. De paardenbak heeft een maatschappelijke functie voor de cliënten van de zorgboerderij en is noodzakelijk voor het aanbieden van goede en passende zorg. De bak kan echter niet op de huidige plek blijven liggen, deze locatie wordt namelijk ingezet voor natuurrealisatie. De verplaatsing is dan ook besproken met de zorgboerderij. De zorgboerderij heeft zelf de optie aangedragen om de paardenbak te verplaatsen naar de moestuin. De moestuin zal daardoor deels verdwijnen. De gronden waar de paardenbak in de huidige situatie op is gelegen, worden bestemd en ingericht als 'Natuur'. De totale oppervlakte aan gronden die in gebruik is ten behoeve van de zorgboerderij wordt met het bestemmingsplan verkleind, ten gunste van de bestemming 'Natuur'. Netto levert dit aldus een winst op voor het natuurgebied: er worden gronden met op dit moment een agrarische bestemming toegevoegd aan de bestemming 'Natuur'. De paardenbak wordt verplaatst naar gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' en krijgt hierin een functieaanduiding 'specifieke vorm van sport – paardenbak'. Bovendien blijven de gronden die feitelijk nog niet kunnen worden ingericht als Natuur Netwerk Brabant, maar wel binnen het werkingsgebied Natuur Netwerk Brabant zijn gelegen op basis van de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant potentieel onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant. Het beschermingsregime behorend bij dit werkingsgebied blijft aldus gelden. In het ontwerpbestemmingsplan ontbreekt hiervoor echter de dubbelbestemming 'Waarde – Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant'. Deze dubbelbestemming wordt binnen plannen opgenomen wanneer gronden gelegen zijn binnen het Natuur Netwerk Brabant, maar nog niet als zodanig ingericht kunnen worden. In het vast te stellen bestemmingsplan wordt deze dubbelbestemming toegevoegd aan de gronden.
c.	Indiener heeft bezwaar tegen het voornemen om in het zuidelijk deel van de landgoederenzone een extra pad aan te leggen. In de toelichting op het bestemmingsplan, paragraaf 2.2.1, wordt gesproken over een logische aanvulling op de bestaande wandelpaden, maar onderbouwing aangaande noodzaak/wenselijkheid vanuit natuur ontbreken volkomen. Een extra wandelpad dwars door de natuur op deze locatie heeft volgens indiener een nadelig effect op migratieroute voor marterachtigen, de migratieroute voor de aanwezige reeën en op spechten die nestholen maken en foerageren door het eiken-/beukenbos waar het pad ook door wordt voorzien. De	Gronden die behoren tot het Natuurnetwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt. Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. Het verharderen van paden in welke vorm dan ook is binnen dit netwerk niet toegestaan. Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Met realiseren van een wandelroute door het gebied wordt de beleefbaarheid van de landgoederenzone vergroot. Aan de zuidoostzijde van het natuurgebied zijn zeer weinig mogelijkheden voor het beleven van de landgoederenzone. Juist daarom wordt de nieuwe wandelroute daar

	nu nog aanwezige 'rustzone' voor fauna in het zuidelijk deel van de landgoederenzone wordt met het aanleggen van het zuidelijke wandelpad ernstig aangetast. Indiener verzoekt om af te zien van de aanleg van dit pad.	beoogd. De voor- en nadelen van het toevoegen van een wandelroute zijn zorgvuldig afgewogen. Uiteraard kan er door het toevoegen van een wandelroute extra druk op het natuurgebied ontstaan met mogelijke schadelijke effecten tot gevolg. Echter, wordt er ook veel belang gehecht aan de voordelen. Het toevoegen van een wandelroute door het natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Bovendien is het wandelpad ook nog eens voorzien vlakbij basisschool De Rietvink. Kinderen hebben de toekomst en van belang is om ze ook educatie te geven over de natuur. Meer bekendheid met de natuur vergroot ook het gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur. Maatschappelijk heeft het dan ook een meerwaarde om het gebied op een verantwoorde manier toegankelijk te maken. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute doorheen het gebied. Het maatschappelijk belang weegt hier zwaar. Op andere plaatsen in het gebied weegt het natuurbelang zwaarder. Daar wordt het gebied juist geschikter gemaakt voor diverse diersoorten. In het natuurgebied zullen mensen, eventueel met een aangelijnde hond, wandelen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit zal ook worden vermeld op de toegangsborden bij de diverse ingangen van het natuurgebied. Het wandelpad komt bovendien te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden. Door het uitrasteren van het wandelpad wordt voorkomen dat dieren verstoord worden. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen
--	--	--

		mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten. De voorgestelde wandelroute blijft gehandhaafd.
d.	In paragraaf 3.10 van de toelichting wordt ingegaan op de gezondheidsaspecten voor de mens als gevolg van deze ontwikkeling. In de toelichting ontbreekt een analyse wat een wandelpad betekent voor de gezondheid van dieren.	Uit de voor het plan uitgevoerde natuurtoetsen blijkt dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn.
e.	Indiener betreurt dat er in paragraaf 3.6.2 alleen gekeken wordt naar beschermde soorten, alsof niet beschermde soorten niet meetellen voor natuurwaarde en natuurbeleving. Het gaat hier bijvoorbeeld om de aanwezigheid van vele reeën en ook vossen. Volgens indiener wordt er alleen gekeken naar potentieel nieuwe natuur, en dan ook alleen maar in de vorm van flora. Het verdwijnen van de bestaande natuur, zowel flora en fauna, is daarmee wel definitief. Als voorbeeld wordt genoemd het verwijderen van de bestaande wilgen, die een voedselvoorziening vormen voor vogels en bovendien van belang zijn als vliegruimte en foerageergebied voor vleermuizen. Indiener vraagt om meer aandacht en respect voor de nu voorkomende diersoorten en instandhouding van hun leefgebied en kans op voortbestaan voor de toekomst. Indiener verzoekt om bij de herinrichting af te zien van het verwijderen van de wilgen in de omgeving van het Wilderdpad.	Gelet op de uitgevoerde natuurtoetsen blijkt dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn voor de natuur. In deze toetsen zijn niet alleen beschermde soorten zijn onderzocht, ook andere flora en fauna in het gebied. Dit kunt u teruglezen in bijlage 1 van deze natuurtoets onder het kopje 'andere soorten'. Deze soorten tellen dus zeker mee als onderdeel van de aanwezige natuurwaarden in het gebied. In het inrichtingsplan, opgenomen als bijlage 1 bij de regels, is een natuurinrichting opgenomen die niet alleen geschikt is voor beschermde soorten. Juist niet beschermde soorten zijn gewenst in dit natuurgebied. De constatering van indiener is dan ook onjuist. In het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het ontwerpbestemmingsplan is inderdaad uitgegaan van het verwijderen van twee rijen knotwilgen langs het Wilderdpad. Echter zijn daar in de loop van de procedure nieuwe inzichten over ontstaan, mede vanwege het uitvoeren van een aanvullende natuurtoets voor diverse soorten in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit onderzoek wordt opgenomen als bijlage 8 bij de toelichting op het bestemmingsplan. Uit deze nadere natuurtoets blijkt dat de twee rijen knotwilgen een functie hebben als vliegroute voor vleermuizen. De vliegroutes zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Met name de vliegroute langs de knotwilgen langs het fietspad wordt veel gebruikt door vleermuizen. Het weghalen van beide rijden knotwilgen is dan ook op basis van de Wet natuurbescherming niet toegestaan. Op basis van deze conclusie uit de aanvullende natuurtoets zijn opnieuw de belangen afgewogen.

		Het behoud van één rij knotwilgen is van belang voor het in stand houden van de vliegroute voor vleermuizen. Geconcludeerd is dat de knotwilgenrij op de grootste afstand van het Wilderdpad wel wordt verwijderd, maar de knotwilgenrij langs het Wilderdpad niet. Hierdoor blijft de vliegroute van de vleermuizen in stand en is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Dit heeft tot gevolg dat een groot deel van de knotwilgen kan blijven staan. Bovendien worden in het gebied nieuwe knotwilgen, evenals areaal bos en andere solitaire bomen aangeplant. Dit compenseert in voldoende mate de voedselvoorziening die aanwezig is in de te verwijderen bomen. Het inrichtingsplan is hierop aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan wordt opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.
f.	Indiener stelt dat de herinrichting van de landgoederenzone ten behoeve van de realisatie van meer natuur een unieke mogelijkheid is om de vele omwonenden meer met de natuur te verbinden. Het gaat hier volgens indiener om de voorstellen vanuit de bewoners om meer inzicht op de landgoederenzone te creëren vanaf de Burgstsedreef. Indiener vraagt om aan deze voorstellen, voor zover niet in strijd met de natuurwaarden, wel invulling te geven. Dit zodat het draagvlak voor de plannen en natuurontwikkeling in het algemeen zal toenemen.	Vanaf de Burgstsedreef wordt juist een extra toegang en wandelpad gecreëerd om het gebied beleefbaar te maken. Inwoners krijgen op deze manier meer binding met het gebied. De wens van indiener om meer zicht op de landgoederenzone vanaf de randen te creëren druist in tegen de bestaande natuurwaarden die aldaar aanwezig zijn. Daar waar essentiële cultuurhistorische waarden aanwezig zijn, als gevolg waarvan de keuze wordt gemaakt om een zichtlijn te versterken, prevaleert het aspect cultuurhistorie. Op plaatsen waar dit niet relevant is, prevaleren de ecologische waarden dan wel de natuurbeleving binnen het gebied.

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Het bestemmingsplan is op een aantal punten aangepast. Voor de aanpassingen wordt verwezen naar de staat van wijzingen in onderdeel B van deze nota.

Zienswijze indiener 4

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener constateert dat in de toelichting op het bestemmingsplan in paragraaf 2.2.2 gesproken wordt over het verplaatsen van een paardenbak, maar het huidige bestemmingsplan biedt op de locatie waar de paardenbak nu aanwezig is daar geen mogelijkheid voor. Indiener stelt dat de paardenbak in de huidige situatie al illegaal aanwezig is. De motivatie voor verplaatsing en daarmee legalisering ontbreekt. Daarnaast ontbreekt een motivatie waarom deze paardenbak	Zorgboerderij de Kleine Hoeve is gesitueerd aan de Burgstsedreef 2. Het is juist dat er in het bestemmingsplan ter plaatse van deze zorgboerderij wordt voorzien in de verplaatsing van een paardenbak. De paardenbak heeft een maatschappelijke functie voor de cliënten van de zorgboerderij en is noodzakelijk voor het aanbieden van goede en passende zorg. De bak kan echter niet op de huidige plek blijven liggen, deze locatie wordt namelijk ingezet voor natuurrealisatie. De verplaatsing is dan ook besproken met de zorgboerderij. De zorgboerderij heeft zelf de optie aangedragen om de

	noodzakelijk zou zijn in relatie tot de maatschappelijke functie van zorgboerderij De Kleine Hoeve. Het bezwaar van indiener is vooral dat dit ten koste gaat van het Natuur Netwerk Brabant, onder de noemer dat het nog om te vormen natuur gaat, maar het deel wordt wel daarbij wel onttrokken aan het bestemmingsplan voor omvorming van de natuur. Daarnaast vraagt een paardenbak om drainage en een speciale toplaag die momenteel niet aanwezig is. Dit met volgens indiener als gevolg dat de bestaande grond door aanleg van de paardenbak wordt aangetast en later zal deze grond, om natuur te kunnen worden, volledig moeten worden afgegraven. Als laatste zal het ten koste gaan van een cruciaal deel van de dagbesteding van de cliënten van de zorgboerderij, zijnde de moestuin. Daarvoor wordt volgens indiener geen alternatief aangedragen. Indiener stelt dat de verplaatsing van de paardenbak zonder degelijke onderbouwing en compensatie, niet in dit bestemmingsplan voor de aanleg van natuur kan worden geregeld.	paardenbak te verplaatsen naar de moestuin. De moestuin zal daardoor deels verdwijnen. De gronden waar de paardenbak in de huidige situatie op is gelegen, worden bestemd en ingericht als 'Natuur'. De totale oppervlakte aan gronden die in gebruik is ten behoeve van de zorgboerderij wordt met het bestemmingsplan verkleind, ten gunste van de bestemming 'Natuur'. Netto levert dit aldus een winst op voor het natuurgebied: er worden gronden met op dit moment een agrarische bestemming toegevoegd aan de bestemming 'Natuur'. De paardenbak wordt verplaatst naar gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' en krijgt hierin een functieaanduiding 'specifieke vorm van sport – paardenbak'. Bovendien blijven de gronden die feitelijk nog niet kunnen worden ingericht als Natuur Netwerk Brabant, maar wel binnen het werkingsgebied Natuur Netwerk Brabant zijn gelegen op basis van de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant potentieel onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant. Het beschermingsregime behorend bij dit werkingsgebied blijft aldus gelden. In het ontwerpbestemmingsplan ontbreekt hiervoor echter de dubbelbestemming 'Waarde – Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant'. Deze dubbelbestemming wordt binnen plannen opgenomen wanneer gronden gelegen zijn binnen het Natuur Netwerk Brabant, maar nog niet als zodanig ingericht kunnen worden. In het vast te stellen bestemmingsplan wordt deze dubbelbestemming toegevoegd aan de gronden.
b.	Indiener heeft bezwaar tegen het voornemen om in het zuidelijk deel van de landgoederenzone een extra pad aan te leggen. In de toelichting op het bestemmingsplan, paragraaf 2.2.1, wordt gesproken over een logische aanvulling op de bestaande wandelpaden, maar onderbouwing aangaande noodzaak/wenselijkheid vanuit natuur ontbreken volkomen. Indiener meent dat de wens om hier een pad te maken is ingegeven vanuit een andere behoefte. Een extra wandelpad dwars door de natuur op deze locatie heeft volgens indiener een nadelig effect op migratieroute voor marterachtigen, de migratieroute voor de aanwezige reeën en op spechten die nestholten maken en foerageren door het eigenkom/beukenbos waar het pad ook door wordt voorzien. De nu nog aanwezige 'rustzone' voor fauna in het zuidelijk deel van de landgoederenzone wordt met het aanleggen van het zuidelijke wandelpad ernstig aangetast. Indiener concludeert dat de argumenten om met een extra wandelpad een doorsteek door	Gronden die behoren tot het Natuur Netwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt. Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. Het verhard van paden in welke vorm dan ook is binnen dit netwerk niet toegestaan. Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Met realiseren van een wandelroute door het gebied wordt de beleefbaarheid van de landgoederenzone vergroot. Aan de zuidoostzijde van het natuurgebied zijn zeer weinig mogelijkheden voor het beleven van de landgoederenzone. Juist daarom wordt de nieuwe wandelroute daar beoogd. De voor- en nadelen van het toevoegen van een wandelroute zijn zorgvuldig afgewogen. Uiteraard kan er door het toevoegen van een wandelroute extra druk op het natuurgebied ontstaan met mogelijke schadelijke effecten tot gevolg. Echter, wordt er ook veel belang gehecht aan de voordelen. Het toevoegen van een wandelroute door het

	het zuidelijk deel van de landgoederenzone te maken niet opweegt tegen de verstoring die daardoor bij diverse diersoorten zal optreden. Indiener verzoekt om af te zien van de aanleg van dit pad.	natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Bovendien is het wandelpad ook nog eens voorzien vlakbij basisschool De Rietvink. Kinderen hebben de toekomst en van belang is om ze ook educatie te geven over de natuur. Meer bekendheid met de natuur vergroot ook het gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur. Maatschappelijk heeft het dan ook een meerwaarde om het gebied op een verantwoorde manier toegankelijk te maken. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute doorheen het gebied. Het maatschappelijk belang weegt hier zwaar. Op andere plaatsen in het gebied weegt het natuurbelang zwaarder. Daar wordt het gebied juist geschikter gemaakt voor diverse diersoorten. In het natuurgebied zullen mensen, eventueel met een aangelijnde hond, wandelen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit zal ook worden vermeld op de toegangsborden bij de diverse ingangen van het natuurgebied. Het wandelpad komt bovendien te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden. Door het uitrasteren van het wandelpad wordt voorkomen dat dieren verstoord worden. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de
--	---	--

		beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten. De voorgestelde wandelroute blijft gehandhaafd.
c.	In paragraaf 3.10 van de toelichting wordt ingegaan op de gezondheidsaspecten voor de mens als gevolg van deze ontwikkeling. In de toelichting ontbreekt een analyse wat een wandelpad betekent voor de gezondheid van dieren. Indiener stelt dat er nooit iets is gedaan met de voorstellen vanuit de bewoners om meer inzicht op de landgoederenzone te creëren vanaf de Burgstsedreef.	Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.
d.	Indiener betreurt dat er in paragraaf 3.6.2 alleen gekeken wordt naar beschermde soorten, alsof niet beschermde soorten niet meetellen voor natuurwaarde en natuurbeleving. Het gaat hier bijvoorbeeld om de aanwezigheid van vele reeën en ook vossen. Volgens indiener wordt er alleen gekeken naar potentieel nieuwe natuur, en dan ook alleen maar in de vorm van flora. Het verdwijnen van de bestaande natuur, zowel flora en fauna, is daarmee wel definitief.	Niet alleen beschermde soorten zijn onderzocht in de natuurtoets, ook andere flora en fauna in het gebied. Dit kunt u teruglezen in bijlage 1 van deze natuurtoets onder het kopje 'andere soorten'. Deze soorten tellen dus zeker mee als onderdeel van de aanwezige natuurwaarden in het gebied. In het inrichtingsplan, opgenomen als bijlage 1 bij de regels, is een natuurinrichting opgenomen die niet alleen geschikt is voor beschermde soorten. Juist niet beschermde soorten zijn gewenst in dit natuurgebied. De constatering van indiener is dan ook onjuist.
e.	Indiener verwijst naar hoofdstuk 8 van de toelichting waarin een stukje over de participatie wordt geschreven. Beschreven staat de geschiedenis en dat de inbreng verwerkt zal worden in een VO en uiteindelijk DO. Er ontbreekt welke aspecten er dan zijn ingebracht in de VO fase en op welke manier deze zijn verwerkt, dan wel met welke argumenten ze niet zijn verwerkt.	Voor de volledigheid zijn in bijlage 10 en 11 van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan de documenten opgenomen die zijn opgesteld in het kader van de participatie die heeft plaatsgevonden ten tijde van het schetsontwerp en het voorlopig ontwerp van het inrichtingsplan. In deze beantwoording wordt verduidelijkt wat er tijdens de participatie is ingebracht en wat hiermee is gedaan in het plan.

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Het bestemmingsplan is op een aantal punten aangepast. Voor de aanpassingen wordt verwezen naar de staat van wijzingen in onderdeel B van deze nota.

Zienswijze indiener 5

Zienswijze	Beantwoording
a. Indiener constateert dat in de toelichting op het bestemmingsplan in paragraaf 2.2.2 gesproken wordt over het verplaatsen van een paardenbak, maar het huidige bestemmingsplan biedt op de locatie waar de paardenbak nu aanwezig is daar geen mogelijkheid voor. Indiener stelt dat de paardenbak in de huidige situatie al illegaal aanwezig is. De motivatie voor verplaatsing en daarmee legalisering ontbreekt. Daarnaast ontbreekt een motivatie waarom deze paardenbak noodzakelijk zou zijn in relatie tot de maatschappelijke functie van zorgboerderij De Kleine Hoeve. Het bezwaar van indiener is vooral dat dit ten koste gaat van het Natuur Netwerk Brabant, onder de noemer dat het nog om te vormen natuur gaat, maar het deel wordt wel daarbij wel onttrokken aan het bestemmingsplan voor omvorming van de natuur. Daarnaast vraagt een paardenbak om drainage en een speciale toplaag die momenteel niet aanwezig is. Dit met volgens indiener als gevolg dat de bestaande grond door aanleg van de paardenbak wordt aangetast en later zal deze grond, om natuur te kunnen worden, volledig moeten worden afgegraven. Als laatste zal het ten koste gaan van een cruciaal deel van de dagbesteding van de cliënten van de zorgboerderij, zijnde de moestuin. Daarvoor wordt volgens indiener geen alternatief aangedragen. Indiener stelt dat de verplaatsing van de paardenbak zonder degelijke onderbouwing en compensatie, niet in dit bestemmingsplan voor de aanleg van natuur kan worden geregeld.	Zorgboerderij de Kleine Hoeve is gesitueerd aan de Burgtsedreef 2. Het is juist dat er in het bestemmingsplan ter plaatse van deze zorgboerderij wordt voorzien in de verplaatsing van een paardenbak. De paardenbak heeft een maatschappelijke functie voor de cliënten van de zorgboerderij en is noodzakelijk voor het aanbieden van goede en passende zorg. De bak kan echter niet op de huidige plek blijven liggen, deze locatie wordt namelijk ingezet voor natuurrealisatie. De verplaatsing is dan ook besproken met de zorgboerderij. De zorgboerderij heeft zelf de optie aangedragen om de paardenbak te verplaatsen naar de moestuin. De moestuin zal daardoor deels verdwijnen. De gronden waar de paardenbak in de huidige situatie op is gelegen, worden bestemd en ingericht als 'Natuur'. De totale oppervlakte aan gronden die in gebruik is ten behoeve van de zorgboerderij wordt met het bestemmingsplan verkleind, ten gunste van de bestemming 'Natuur'. Netto levert dit aldus een winst op voor het natuurgebied: er worden gronden met op dit moment een agrarische bestemming toegevoegd aan de bestemming 'Natuur'. De paardenbak wordt verplaatst naar gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' en krijgt hierin een functieaanduiding 'specifieke vorm van sport – paardenbak'. Bovendien blijven de gronden die feitelijk nog niet kunnen worden ingericht als Natuur Netwerk Brabant, maar wel binnen het werkingsgebied Natuur Netwerk Brabant zijn gelegen op basis van de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant potentieel onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant. Het beschermingsregime behorend bij dit werkingsgebied blijft aldus gelden. In het ontwerpbestemmingsplan ontbreekt hiervoor echter de dubbelbestemming 'Waarde – Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant'. Deze dubbelbestemming wordt binnen plannen opgenomen wanneer gronden gelegen zijn binnen het Natuur Netwerk Brabant, maar nog niet als zodanig ingericht kunnen worden. In het vast te stellen bestemmingsplan wordt deze dubbelbestemming toegevoegd aan de gronden.

b.	Indiener heeft bezwaar tegen het voornemen om in het zuidelijk deel van de landgoederenzone een extra pad aan te leggen. In de toelichting op het bestemmingsplan, paragraaf 2.2.1, wordt gesproken over een logische aanvulling op de bestaande wandelpaden, maar onderbouwing aangaande noodzaak/wenselijkheid vanuit natuur ontbreken volkomen. Indiener meent dat de wens om hier een pad te maken is ingegeven vanuit een andere behoefte. Een extra wandelpad dwars door de natuur op deze locatie heeft volgens indiener een nadelig effect op migratieroute voor marterachtigen, de migratieroute voor de aanwezige reeën en op spechten die nestholten maken en foerageren door het eigenkom/beukenbos waar het pad ook door wordt voorzien. De nu nog aanwezige 'rustzone' voor fauna in het zuidelijk deel van de landgoederenzone wordt met het aanleggen van het zuidelijke wandelpad ernstig aangetast. Indiener concludeert dat de argumenten om met een extra wandelpad een doorsteek door het zuidelijk deel van de landgoederenzone te maken niet opweegt tegen de verstoring die daardoor bij diverse diersoorten zal optreden. Indiener verzoekt om af te zien van de aanleg van dit pad.	Gronden die behoren tot het Natuur Netwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt. Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. De aan te leggen paden zijn allemaal onverhard. De voor- en nadelen van het toevoegen van een wandelroute zijn zorgvuldig afgewogen. Evenals de locatie van de wandelroutes. Uiteraard kan er door het toevoegen van een wandelroute extra druk op het natuurgebied ontstaan met mogelijke schadelijke effecten tot gevolg. Echter, wordt er ook veel belang gehecht aan de voordelen. Het toevoegen van een wandelroute door het natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Meer bekendheid met de natuur vergroot ook het gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur. Maatschappelijk heeft het dan ook een meerwaarde om het gebied op een verantwoorde manier toegankelijk te maken. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute doorheen het gebied. Het maatschappelijk belang weegt hier zwaar. Op andere plaatsen in het gebied weegt het natuurbelang zwaarder. Daar wordt het gebied juist geschikter gemaakt voor diverse diersoorten. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij
----	--	---

		de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.
c.	In paragraaf 3.10 van de toelichting wordt ingegaan op de gezondheidsaspecten voor de mens als gevolg van deze ontwikkeling. In de toelichting ontbreekt een analyse wat een wandelpad betekent voor de gezondheid van dieren. Indiener stelt dat er nooit iets is gedaan met de voorstellen vanuit de bewoners om meer inzicht op de landgoederenzone te creëren vanaf de Burgtsedreef.	Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten. Voor de volledigheid zijn in bijlage 10 en 11 van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan de documenten opgenomen die zijn opgesteld in het kader van de participatie die heeft plaatsgevonden ten tijde van het schetsontwerp en het voorlopig ontwerp van het inrichtingsplan. In deze beantwoording wordt verduidelijkt wat er tijdens de participatie is ingebracht en wat hiermee is gedaan in het plan.
d.	Indiener betreurt dat er in paragraaf 3.6.2 alleen gekeken wordt naar beschermde soorten, alsof niet beschermde soorten niet meetellen voor natuurwaarde en natuurbeleving. Het gaat hier bijvoorbeeld om de aanwezigheid van vele reeën en ook vossen. Volgens indiener wordt er alleen gekeken naar potentieel nieuwe natuur, en dan ook alleen maar in de vorm van flora. Het verdwijnen van de bestaande natuur, zowel flora en fauna, is daarmee wel definitief.	Niet alleen beschermde soorten zijn onderzocht in de natuurtoets, ook andere flora en fauna in het gebied. Dit kunt u teruglezen in bijlage 1 van deze natuurtoets onder het kopje 'andere soorten'. Deze soorten tellen dus zeker mee als onderdeel van de aanwezige natuurwaarden in het gebied. In het inrichtingsplan, opgenomen als bijlage 1 bij de regels, is een natuurinrichting opgenomen die niet alleen geschikt is voor beschermde soorten. Juist niet beschermde soorten zijn gewenst in dit natuurgebied. De constatering van indiener is dan ook onjuist.

e.	Indiener verwijst naar hoofdstuk 8 van de toelichting waarin een stukje over de participatie wordt geschreven. Beschreven staat de geschiedenis en dat het uiteindelijk verwerkt zal worden in een VO en uiteindelijk DO. Er ontbreekt welke aspecten er dan zijn ingebracht in de VO fase en op welke manier deze zijn verwerkt, dan wel met welke argumenten ze niet zijn verwerkt.	Voor de volledigheid zijn in bijlagen 10 en 11 van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan de documenten opgenomen die zijn opgesteld in het kader van de participatie die heeft plaatsgevonden ten tijde van het schetsontwerp en het voorlopig ontwerp van het inrichtingsplan. In deze beantwoording wordt verduidelijkt wat er tijdens de participatie is ingebracht en wat hiermee is gedaan in het plan.
----	---	---

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Het bestemmingsplan is op een aantal punten aangepast. Voor de aanpassingen wordt verwezen naar de staat van wijzingen in onderdeel B van deze nota.

Zienswijze indiener 6

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener constateert dat er alleen is gekeken naar beschermde soorten en de mogelijke invloed daarop van het voorliggende ontwerp. Echter alle vogels zijn bij wet beschermd (Wet natuurbescherming) en hadden derhalve ook als zodanig beschouwd moeten worden op de aanpassingen in het gebied die het gevolg zijn van het voorliggende ontwerp.	Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In deze natuurtoets wordt in paragraaf 2.3.1 ingegaan op vogels. Zowel de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest als algemene broedvogels is onderzocht. De conclusie van het uitgevoerde onderzoek dat toeziet op algemene broedvogels stelt dat het van belang is om te werken buiten het broedseizoen of delen voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te maken en houden om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het bestemmingsplan. Ook hierin zijn de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op vogels onderzocht. Uit dit onderzoek volgt dat in het plangebied een jaarrond beschermd nest aanwezig is. De havik broedt in het plangebied, maar in de beschutting van de bosschage en ver weg van de werkzaamheden. Uit het onderzoek volgt dat negatieve effecten

		op vogels met een jaarrond beschermd nest zijn uitgesloten, zolang er geen zwaar materiaal langs het nest komt in het broedseizoen (binnen een afstand van 50 meter). Daarnaast volgt uit het onderzoek dat in het plangebied algemene broedvogels aanwezig zijn en vogels uit Categorie-5, zoals de zwarte kraai, ekster, grote bonte specht, koolmees en pimpelmees. De gemeente Breda is zich ervan bewust dat alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van het inrichtingsplan vinden plaats buiten het broedseizoen. Op deze wijze zijn met de ontwikkeling geen negatieve effecten te verwachten op vogels. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten. Er wordt aldus gewerkt binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.
b.	Indiener stelt dat door het voornemen om in het zuidelijk deel van de Landgoederenzone een extra pad aan te leggen er een verstoring zal optreden van - de vogels in het open gebied en in de (nu voorkomende) rietkragen langs het pad - de vogelpopulatie en dan met name de spechtenpopulatie in het bosgebied noord van de Kleine Hoeve - foerageergebieden voor de vogels in het beuken-/eikenbos, waar door de aanwezigheid van beukenootjes veel vogels in het najaar en de winter foerageren. Verder is er onduidelijkheid over de gevolgen voor de uilen die in het gebied voorkomen.	Zoals hiervoor is toegelicht zijn er ten behoeve van het plan een natuurtoets en een aanvullende natuurtoets verricht. Zoals hiervoor is toegelicht zijn er door de planontwikkeling, al dan niet middels het treffen van maatregelen, geen negatieve effecten te verwachten op de onderzochte soorten.
c.	Indiener verwijst naar wetenschappelijke documentatie, samengevat in een tweedelig document van Vogelbescherming Nederland. Hierin wordt volgens de indiener aangetoond dat wandelende mensen (en dus ook honden) verstorend werken op vogels. Dit is tweeledig: hun	De voor- en nadelen van het toevoegen van een wandelroute zijn zorgvuldig afgewogen. Evenals de locatie van de wandelroutes. Uiteraard kan er door het toevoegen van een wandelroute extra druk op het natuurgebied ontstaan met mogelijke schadelijke effecten tot gevolg. Echter, er wordt ook veel belang gehecht aan de voordelen. Het toevoegen

	broedgebied wordt verkleind, omdat ze niet gaan broeden in die delen waar regelmatig verstoring optreedt en hun foerageergebied en gedrag wordt verstoord doordat ze steeds waakzaam moeten zijn en opvliegen bij wandelaars door hun foerageergebied.	van een wandelroute door het natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Meer bekendheid met de natuur vergroot ook het gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur. Maatschappelijk heeft het dan ook een meerwaarde om het gebied op een verantwoorde manier toegankelijk te maken. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute doorheen het gebied. Het maatschappelijk belang weegt hier zwaar. Op andere plaatsen in het gebied weegt het natuurbelang zwaarder. Daar wordt het gebied juist geschikter gemaakt voor diverse diersoorten. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.
d.	Volgens indiener is de noodzaak van een pad in het zuidelijk deel nergens aangetoond. Voor de indiener is het helemaal niet logisch vanuit het perspectief dat de Landgoederenzone ingericht wordt als natuurgebied. Er dient geredeneerd te	Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het realiseren van natuur als gevolg van de ligging van het plangebied in het Natuur Netwerk Brabant. Gronden die behoren tot het Natuur Netwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt.

worden vanuit de natuurbelangen. Indiener vraagt de gemeente af te zien van het aanleggen van het pad.	Aan de zuidoostzijde van het natuurgebied zijn zeer weinig mogelijkheden voor het beleven van de landgoederenzone. Juist daarom wordt de nieuwe wandelroute daar beoogd. De voor- en nadelen van het toevoegen van een wandelroute zijn zorgvuldig afgewogen. Uiteraard kan er door het toevoegen van een wandelroute extra druk op het natuurgebied ontstaan met mogelijke schadelijke effecten tot gevolg. Echter, wordt er ook veel belang gehecht aan de voordelen. Het toevoegen van een wandelroute door het natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Bovendien is het wandelpad ook nog eens voorzien vlakbij basisschool De Rietvink. Kinderen hebben de toekomst en van belang is om ze ook educatie te geven over de natuur. Meer bekendheid met de natuur vergroot ook het gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur. Maatschappelijk heeft het dan ook een meerwaarde om het gebied op een verantwoorde manier toegankelijk te maken. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute doorheen het gebied. Het maatschappelijk belang weegt hier zwaar. Op andere plaatsen in het gebied weegt het natuurbelang zwaarder. Daar wordt het gebied juist geschikter gemaakt voor diverse diersoorten. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij
---	--

		de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.
e.	Indiener gaat in op het verwijderen van de wilgen in de omgeving van het Wilderdpad. Door het verwijderen van wilgen aldaar vindt er een aantasting plaats van de beschikbaarheid van insecten voor (ouders van) jonge vogels. Een wilg is van alle bomen de boom die de meeste insecten herbergt. Het verwijderen van een groot deel van deze wilgen betekent dus een rechtstreekse aanslag op het insectenbestand aldaar en daarmee aantasting van het foerageergebied voor alle vogels in de omgeving.	In het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het ontwerpbestemmingsplan is inderdaad uitgegaan van het verwijderen van twee rijen knotwilgen langs het Wilderdpad. Echter zijn daar in de loop van de procedure nieuwe inzichten over ontstaan, mede vanwege het uitvoeren van een aanvullende natuurtoets voor diverse soorten in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit onderzoek wordt opgenomen als bijlage 8 bij de toelichting op het bestemmingsplan. Uit deze nadere natuurtoets blijkt dat de twee rijen knotwilgen een functie hebben als vliegroute voor vleermuizen. De vliegroutes zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Met name de vliegroute langs de knotwilgen langs het fietspad wordt veel gebruikt door vleermuizen. Het weghalen van beide rijden knotwilgen is dan ook op basis van de Wet natuurbescherming niet toegestaan. Op basis van deze conclusie uit de aanvullende natuurtoets zijn opnieuw de belangen afgewogen. Het behoud van één rij knotwilgen is van belang voor het in stand houden van de vliegroute voor vleermuizen. Geconcludeerd is dat de knotwilgenrij op de grootste afstand van het Wilderdpad wel wordt verwijderd, maar de knotwilgenrij langs het Wilderdpad niet. Hierdoor blijft de vliegroute van de vleermuizen in stand en is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Dit heeft tot gevolg dat een groot deel van de knotwilgen kan blijven staan. Bovendien worden in het gebied nieuwe knotwilgen, evenals areaal bos en andere solitaire bomen aangeplant. Dit compenseert in voldoende mate de voedselvoorziening die aanwezig is in de te verwijderen bomen. Het inrichtingsplan is hierop aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan wordt opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 7

Zienswijze	Beantwoording
a. Indiener geeft, voordat inhoudelijk wordt ingegaan op het plan, aan dat de aankondiging om te reageren op het ontwerpbestemmingsplan middels het Breda bericht werd ontvangen halverwege de zienswijzetermijn. Indiener zou het waarderen wanneer dit bericht voor de zienswijzetermijn wordt verzonden.	Wij hebben hiervan kennisgenomen en betreuren het dat indiener pas halverwege de zienswijzetermijn een Breda bericht heeft ontvangen. Gelukkig heeft indiener wel de mogelijkheid gehad om te reageren middels een zienswijze en deze is door ons tijdig ontvangen. De terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is op 13 juli 2023 aangekondigd in het gemeenteblad op overheid.nl. De zienswijzetermijn is gestart op 14 juli. Om in het vervolg geen bekendmakingen meer te missen kan indiener zich aanmelden bij de e-mailservice van overheid.nl via overheid.nl/berichten-over-uw-buurt
b. De indiener wijst op paragraaf 2.2.1 en vraagt zich af voor wie het belangrijk is dat de brede zichtlijn in noord-zuid richting in stand blijft?	Een cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische analyse liggen hieraan ten grondslag, zoals ook te lezen in hoofdstuk 2 van de toelichting op het bestemmingsplan. In de basis bestaat vanuit daar de wens om de lange noord-zuid gerichte zichtlijnen te herstellen in het gebied.
c. De indiener wijst op paragraaf 3.5.4 en vraagt zich af of er onderzoek heeft plaatsgevonden naar de waterkwaliteit. Ook vraagt de indiener zich af hoe slecht de waterkwaliteit is en of er een onderzoek gaat plaatsvinden? Tevens vraagt de indiener of er meer informatie is over de 'oorspronkelijk bedachte robuustheid' ten aanzien van het verbreden van de watergang als onderdeel van het inrichtingsplan.	Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. Het klopt dat is geconstateerd dat er een slechte waterkwaliteit is in de watergangen rondom het natuurgebied, maar deze watergangen staan niet in verbinding met het natuurgebied. Het natuurgebied heeft hier dus geen last van. Om die reden valt de waterkwaliteit van de watergangen rondom het natuurgebied buiten de scope van dit bestemmingsplan. Wel is de aanbeveling gedaan om de oorzaak van de slechte waterkwaliteit te achterhalen en deze, indien mogelijk, op te lossen. Los van het onderhavige natuurproject is hierover ook contact geweest met het waterschap. Daaruit kan worden geconcludeerd dat er ter plaatse sprake is van een te hoge fosforconcentratie en een te lage zuurstofconcentratie. Dit is een algemeen beeld voor sloten in West-Brabant. De bron van deze verslechterde waterkwaliteit is het aanwezige baggerslib in de sloten, die afkomstig is van afgespoeld bodemmateriaal en plantenresten. Om de waterkwaliteit te verbeteren zal de sloot gebaggerd gaan worden. Dit wordt meegenomen in het baggerprogramma van waterschap Brabantse Delta. Het doel is het krijgen en verbeteren van doorstroming, waarmee ook de waterkwaliteit verbetert. Uitgangspunt van een robuust watersysteem is daarnaast dat in hogere gebieden water wordt geïnfiltreerd en lagere gebieden natter zullen zijn. Dit is ook te zien in het inrichtingsplan

		opgenomen als bijlage 1 van de regels waar diverse natuurdoeltypen zijn opgenomen, afhankelijk van de ligging van het gebied.
d.	De indiener wijst op paragraaf 3.8.6, figuur 3.19 en vraagt zich af waarom het transport van gevaarlijke stoffen over de spoorlijn niet is meegenomen als risicobron.	In paragraaf 3.8.6 van de toelichting is enkel een indicatie van de risicobronnen in en rond het natuurgebied beschreven. In de tekst ontbreekt het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor, maar op het kaartje is het wel zichtbaar. De tekst in de toelichting wordt hierop aangepast. Aangezien een natuurgebied geen beperkt kwetsbaar of kwetsbaar object is in het kader van het Besluit externe veiligheid inrichtingen is een nadere toets aan het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor niet noodzakelijk.
e.	De indiener wijst op paragraaf 5.7 waarin staat dat het plan een waterparagraaf dient te bevatten met daarin een wateradvies vanuit de waterbeheerder. De indiener vraagt zich af waar deze waterparagraaf en het wateradvies zijn te vinden. Tevens wijst de indiener op paragraaf 3.5.4 waarin staat dat de gemeente Breda een onderhoudsplicht heeft voor de watergang en de aanwezige kunstwerken zoals duikers, bruggen en stuwen. De indiener vraagt zich af welke consequenties dit heeft voor de bewoners van de Raaimoeren van wie de tuinen uitkomen op de Oude Vloeigracht.	De waterparagraaf is opgenomen in paragraaf 3.5 in combinatie met paragraaf 5.7 van de toelichting. De tekst in deze paragraaf is voor een groot deel afkomstig van de watertoets die is opgenomen in bijlage 6 van het bestemmingsplan. Deze stukken zijn in overleg met het Waterschap Brabantse Delta tot stand gekomen. Dit valt ook te lezen in paragraaf 8.1 van het bestemmingsplan, waar ingegaan wordt op de participatie met betrekking tot het inrichtingsplan. Het waterschap heeft de uitnodiging gehad om in het kader van wettelijk vooroverleg te reageren op het bestemmingsplan, maar heeft hier geen gebruik van gemaakt. Dit laatste is te lezen in paragraaf 8.2 van het bestemmingsplan. Aan het beheer binnen het plangebied wijzigt niets. Watergangen tot 7 meter breed kunnen worden onderhouden via één zijde van de watergang. In dit gebied worden geen watergangen voorzien van meer dan 7 meter breed. Aan de wijze van onderhoud uitvoeren aan de watergangen verandert er aldus niets.
f.	De indiener wijst op paragraaf 5.8 en vraagt zich af waarom de vos en de ree niet worden genoemd bij de zoogdieren.	De Wet natuurbescherming gaat over de soortenbescherming in Nederland. Er zijn een drietal categorieën te onderscheiden in de soortenbescherming, te weten: • soorten van de Vogelrichtlijn; • soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn; • 'andere soorten'. De soorten die zijn genoemd in paragraaf 5.8 komen voort uit de eerste of tweede bullet en kennen een streng beschermingsregime. De vos en de ree vallen onder 'andere soorten'. Dit zijn nationaal beschermde soorten en het beschermingsregime van deze soorten is minder zwaar. Dit is de reden dat zij niet zijn genoemd in paragraaf 5.8. Ze zijn echter wel onderzocht in het kader van onderhavig bestemmingsplan, aangezien bekend is dat deze soorten voorkomen in de landgoederenzone. Dat ook deze 'andere soorten'

		zijn onderzocht valt te lezen in de natuurtoets opgenomen als bijlage 7 van de toelichting op het bestemmingsplan en de aanvullende natuurtoets die wordt bijgevoegd in bijlage 8 van de toelichting op het vast te stellen bestemmingsplan.
g.	De indiener wijst op paragraaf 2.2.1 en constateert dat het uitgangspunt voor een bescheiden routenetwerk is om geen verstoring op te leveren voor de te ontwikkelen natuurwaarden. Indiener is van mening dat het leefgebied met de nieuwe plannen wordt verstoord. De vluchtmogelijkheden voor dieren van open terrein naar het bos ten zuiden van de zorgboerderij wordt geblokkeerd temeer daar ze niet in staat zijn om klaphekken te openen.	Het bescheiden routenetwerk dat wordt aangelegd bestaat uit een laarzenpad voor wandelaars. Het laarzenpad komt te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. Door het uitrasteren van het wandelpad wordt voorkomen dat dieren verstoord worden. De aanwezige reeën kunnen over het raster heen springen. Andere dieren kunnen door het raster heen. De klaphekken dienen met name om ander verkeer dan wandelaars te weren van de laarzenpaden.
h.	Verder maakt de indiener zich zorgen over de toegankelijkheid voor ander verkeer dan voetgangers. De indiener vraagt zich af wat er is geregeld met betrekking tot de handhaving?	Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. Ter plaatse worden daarom alleen onverharde wandelpaden (laarzenpaden) aangelegd die bestemd zijn voor voetgangers met eventueel een aangelijnde hond. Ander verkeer is dus niet gewenst. Om die reden worden bij de entrees van de wandelpaden klaphekken voorzien. Deze zijn ingetekend op het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het bestemmingsplan. In het inrichtingsplan zijn deze voorzieningen weergegeven met het volgende symbool: De informatieborden bij de entrees van het natuurgebied beschrijven de regels en maken het mogelijk om handhavend op te treden.
i.	Indiener constateert op basis van het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels dat door het plaatsen van de klaphekken, iedereen vanaf de parkeerplaats naast de school, op elk moment van de dag, toegang krijgt tot de aanliggende percelen die worden aangeduid als 1-C, 1-F, 2-C, 3-A, 3-B, 4B, 4F, 4-E. De indiener is van mening dat de relatieve rust die nu op genoemde percelen heerst, ernstig wordt verstoord en niet passend is voor een natuurgebied. Tevens is de indiener van mening dat de rust van de cliënten op de zorgboerderij evenmin gewaarborgd is wanneer op ieder moment wandelaars met huisdieren over het erf lopen.	Het laarzenpad wordt uitgerasterd, wat betekent dat niet afgeweken kan worden van het wandelpad als gevolg waarvan de natuur niet betreden kan worden. De percelen die genoemd worden kunnen dus niet betreden worden en de natuur wordt daar, na inrichting, met rust gelaten. In de fase van schetsontwerp naar voorlopig ontwerp is de ligging van het wandelpad bij de zorgboerderij aangepast. Het laarzenpad gaat niet langer over het erf van de zorgboerderij, waardoor de rust van de cliënten op de zorgboerderij gewaarborgd is.

Conclusie

De zienswijze is gedeeltelijk gegrond. Het bestemmingsplan is op een aantal punten aangepast. Voor de aanpassingen wordt verwezen naar de staat van wijzigingen in onderdeel B van deze nota.

Zienswijze indiener 8

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener ondersteunt het ontwikkelen van kwetsbare natuur in de landgoederenzone Haagse Beemden.	Wij bedanken indiener en nemen dit voor kennisgeving aan.
b.	Indiener heeft op één punt een andere zienswijze dan in het plan wordt voorgesteld. Dit gaat over het doorkruisen van het kwetsbare gebied door voetgangers door het aanbrengen van een bescheiden routenetwerk. Dit betreft bouwsteen 5 van het ontwerpbestemmingsplan. Met name door de oost-west verbinding tussen de Kesterendreef en de Raaimoeren zal een relatief groot deel van het rustgebied verstoord worden, omdat mensen (met honden) dichtbij de daar aanwezige dieren zullen komen. De grootste zorg van indiener is dat eenmaal verstoorde en verjaagde dieren nooit meer terug komen. Voorstel is om de oost-west verbinding als onderdeel van het bescheiden routenetwerk te laten vervallen.	Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Op de laarzenpaden mogen honden uitsluitend aangelijnd lopen. Het wandelpad komt te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten. De voorgestelde wandelroute blijft daarom gehandhaafd.

c.	Indiener stelt dat de voorgestelde regel dat honden aangelijnd moeten worden op deze paden niet valt te handhaven. Dit is nu al merkbaar in gebieden waar deze regel geldt.	Op alle locaties waar je als wandelaar het natuurgebied kan betreden worden informatieborden geplaatst. Deze zijn ingetekend op het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels. In het inrichtingsplan zijn deze informatieborden weergegeven met het volgende symbool: Info bord (toegang) De informatieborden bij de entrees van het natuurgebied beschrijven de regels en maken het mogelijk om handhavend op te treden. Het al dan niet plaatsvinden van handhaving is echter niet iets wat in het kader van het bestemmingsplan aan de orde komt.
d.	Ditzelfde geldt volgens de indiener ook voor de uitbreiding rondom het Wilderdpad. Een aanvulling direct parallel langs het Wilderdpad is aan te bevelen, zodat het fietsen en wandelen gescheiden gaat worden.	Het fietsen en wandelen wordt hier gescheiden van elkaar ingericht op een fietspad en een laarzenpad. Tussen het fietspad en het laarzenpad wordt een sloot/greppel aangebracht.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 9

Zienswijze		Beantwoording
a.	De indiener constateert dat aan de Burgtsedreef (zuidelijk deel) voorbij de Padakker en juist voor het Landgoed de Burgst voorstellen worden gedaan voor de aanplant van eikenbomen. Gezien het feit dat langs de Burgtsedreef al zo veel eiken staan en in andere delen van de planvorming gekozen wordt voor meer diversiteit (o.a. voor beukenbomen), is het voorstel van de indiener om ook op deze locatie aan de Burgtsedreef een keuze te maken voor diversiteit en hier 5 beuken te plaatsen in plaats van de voorgestelde eikenbomen.	Ter plaatse is sprake van een laan met eikenbomen. Deze laan heeft een landschappelijke waarde en wordt om die reden ook verlengd. De laan wordt verlengd met eikenbomen om de bestaande waarde te versterken. Bovendien worden eikenbomen aangeplant vanwege het natuurbelang. Eiken bevatten veel organismen. Om deze redenen is ervoor gekozen om ter plaatse eikenbomen aan te planten en geen diversiteit in soorten aan te brengen.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 10

Zienswijze	Beantwoording
a. De indiener stelt dat de gemeente met dit plan een bewuste keuze heeft gemaakt voor het aanleggen van twee wandelpaden. Hierbij lijkt het belangrijkste argument te zijn dat dit beleidsvoornemen reeds jaren geleden is vastgesteld en daarom niet nogmaals gepeild moet worden bij de bewoners van de Haagse Beemden. Indiener is van mening dat deze argumentatie te kort schiet. Het staat bovendien volgens indiener haaks op alle uitgangspunten die gaan over de Landgoederenzone.	Het bestemmingsplan is in hoofdzaak gericht op het wijzigen van de agrarische bestemming van de gronden naar een natuurbestemming. Dit maakt het mogelijk om de Landgoederenzone Haagse Beemden opnieuw in te richten als natuur. (Hoe de aanleg van natuur vervolgens wordt uitgevoerd en met name zaken als bewegwijzering zijn in principe niet ruimtelijk relevant en wordt doorgaans niet in een bestemmingsplan vastgelegd. In onderhavig geval waren de inrichtingsplannen al bekend en zijn daarover diverse gesprekken met omwonenden en belangengroepen gevoerd.) Zie hiervoor ook het participatieplan zoals opgenomen in bijlage 10. Met realiseren van een wandelroute door het gebied wordt de beleefbaarheid van de landgoederenzone vergroot. Aan de zuidoostzijde van het natuurgebied zijn zeer weinig mogelijkheden voor het beleven van de landgoederenzone. Juist daarom wordt de nieuwe wandelroute daar beoogd. De voor- en nadelen van het toevoegen van een wandelroute zijn zorgvuldig afgewogen. Alsmede de beoogde locatie binnen het plangebied. Over het inrichtingsplan is op diverse momenten gesproken met omwonenden. Voor de volledigheid zijn in bijlage 10 en 11 van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan de documenten opgenomen die zijn opgesteld in het kader van de participatie die heeft plaatsgevonden ten tijde van het schetsontwerp en het voorlopig ontwerp van het inrichtingsplan. In deze beantwoording wordt verduidelijkt wat er tijdens de participatie is ingebracht en wat hiermee is gedaan in het plan.
b. Indiener stelt dat de natuur van ondergeschikt belang is gemaakt en recreatie in een kwetsbaar natuurgebied belangrijker wordt geacht.	Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het realiseren van natuur als gevolg van de ligging van het plangebied in het Natuur Netwerk Brabant. Gronden die behoren tot het Natuur Netwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt. Om die reden worden de gronden binnen het plangebied herbestemd van 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' naar 'Natuur'. Binnen de bestemming 'Natuur' is op basis van de regels van het bestemmingsplan is enkel extensief recreatief medegebruik toegestaan. Voorbeelden van extensief recreatief medegebruik zijn wandelen en fietsen. Medegebruik wil zeggen dat behoud, versterking en/of ontwikkeling van natuur het hoofdgebruik is

		en dus voorop staat. Extensief recreatief medegebruik is gebruik waarbij niet of nauwelijks druk wordt uitgeoefend op de omgeving. Zodra er sprake is van een intensievere vorm van recreatief gebruik valt dit niet meer onder extensief recreatief medegebruik en is dat niet toegestaan. Van recreatie in een kwetsbaar natuurgebied is aldus geen sprake.
c.	Indiener stelt dat het pad wat aan moet sluiten op de Raaimoeren geen rekening houdt met de privacy van de bewoners. Wel is het pad volgens indiener verschoven in verband met de privacy van de zorgboerderij. Daardoor moet een Middeleeuwse wal doorbroken worden (wat niet mag) en hiervoor wordt met een oplossing gekomen door er maar overheen te gaan.	Het is juist dat het wandelpad in de fase van schetsontwerp naar voorlopig ontwerp is verplaatst. Het laarzenpad gaat niet langer over het erf van de zorgboerderij, waardoor de rust van de cliënten op de zorgboerderij gewaarborgd is. Het klopt ook dat er sprake is van een Middeleeuwse wal in het gebied. De wal is onderdeel van het Rijksmonument. Het is een bewuste keuze dat de route over de wal loopt en hier is zorgvuldig over nagedacht. Doorsnijden is niet wenselijk, van doorbreken is dan ook geen sprake. Het wandelpad gaat over de wal heen, dat is niet uitzonderlijk. Zowel het rijk als de provincie is om advies gevraagd. Geconcludeerd is dat de aarden wal intact blijft op het moment dat het wandelpad eroverheen komt te liggen. In het kader van het rijksmonument is ten behoeve van de werkzaamheden voor de natuurinrichting een vergunning nodig. Deze vergunningseis is bedoeld om de mogelijke invloed van de concrete werkzaamheden op de monumentale waarden te beoordelen. In voorbereiding op de vergunning is dit wandelpad al breed besproken en van een beoordeling voorzien. Met de oplossing die is gevonden om het wandelpad over de wal aan te leggen, wordt rekening gehouden met de ter plaatse aanwezige monumentale waarden als onderdeel van het Rijksmonument.
d.	Indiener stelt als alternatief voor om langs het Wilderdpad een wandelpad aan te leggen. Indiener vraagt de gemeente dringend om het besluit om extra wandelpaden aan te leggen te heroverwegen en als dit wel moet gebeuren dit met duidelijke en krachtige argumenten aan te tonen.	In het schetsontwerp en voorlopig ontwerp van het inrichtingsplan voor het natuurgebied zijn alle varianten voor een wandelroute bekeken en afgewogen. Het uitgangspunt daarbij is om het gebied, daar waar mogelijk en met aandacht voor de aanwezige waarden in het gebied, beperkt toegankelijk te maken. Het realiseren van een wandelroute doorheen het gebied is ingegeven met een reden. Met het toevoegen van een wandelroute door het gebied vergroten we de beleefbaarheid van de landgoederenzone. Aan de zuidoostzijde van het natuurgebied zijn zeer weinig mogelijkheden voor het beleven van de landgoederenzone. Juist daarom wordt de nieuwe wandelroute daar beoogd. De voor- en nadelen van het toevoegen van een wandelroute zijn zorgvuldig afgewogen. Uiteraard kan er door het toevoegen van een

		wandelroute extra druk op het natuurgebied ontstaan met mogelijke schadelijke effecten tot gevolg. Echter, wordt er ook veel belang gehecht aan de voordelen. Het toevoegen van een wandelroute door het natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Meer bekendheid met de natuur vergroot ook het gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur. Maatschappelijk heeft het dan ook een meerwaarde om het gebied op een verantwoorde manier toegankelijk te maken. Het bescheiden routenetwerk dat wordt aangelegd bestaat uit een laarzenpad voor wandelaars. Het laarzenpad komt te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. Door het uitrasteren van het wandelpad wordt voorkomen dat dieren verstoord worden. De aanwezige reeën kunnen over het raster heen springen. Andere dieren kunnen door het raster heen. De klaphekken dienen met name om ander verkeer dan wandelaars te weren van de laarzenpaden.
e.	Indiener stelt dat wandelaars en fietsers gebruik moeten maken van hetzelfde netwerk. Zeker in combinatie met elektrische fietsen die onhoorbaar langs komen rijden, is dit niet prettig. Een laarzenpad neemt de wandeldruk misschien enigszins weg op het fietspad, maar toch zeker niet alles.	Het fietsen en wandelen wordt hier gescheiden van elkaar ingericht. Tussen het fietspad en het laarzenpad wordt een sloot/greppel aangebracht. Deze verkeersstromen worden dus gescheiden van elkaar gerealiseerd.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 11

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener stelt dat het onverharde wandelpad vanaf de Raaimoeren richting Kesteren een slecht plan is. Dit is tijdens eerdere bijeenkomsten ook al duidelijk gemaakt. Indiener constateert dat er veel reeën in het gebied lopen en heeft hiervan ook foto's aangeleverd bij de gemeente. Indiener maakt zich zorgen over de aanleg van het wandelpad en vraagt zich af of het de bedoeling is om reeën uit het gebied te verjagen.	Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Op de laarzenpaden mogen honden uitsluitend aangelijnd lopen. Het wandelpad komt te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is

	Indiener is van mening dat het natuurlijk habitat van de reeën wordt verstoord met deze plannen. Indiener hoop dan ook dat van het pad kan worden afgezien.	opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten. De voorgestelde wandelroute blijft daarom gehandhaafd.
b.	Indiener stelt dat de bewoners van zorgboerderij De Kleine Hoeve ook niet zitten te wachten op meer 'onrust' rond hun terrein. Indiener geeft aan dat zij zijn gebaat bij een prikkelarme omgeving.	Het laarzenpad gaat niet langer over het erf van de zorgboerderij, waardoor de rust van de cliënten op de zorgboerderij gewaarborgd is.
c.	Indiener geeft aan dat bij een eerdere bijeenkomsten heftig is gereageerd door de bewoners. Bij deze bijeenkomst heeft de gemeente gezegd/beloofd rekening te houden met de geuite bezwaren. Indiener stelt dat er gevraagd is naar de meningen, daar energie in is gestoken maar vervolgens niet naar deze meningen wordt geluisterd.	Voor de volledigheid zijn in bijlagen 10 en 11 van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan de documenten opgenomen die zijn opgesteld in het kader van de participatie die heeft plaatsgevonden ten tijde van het schetsontwerp en het voorlopig ontwerp van het inrichtingsplan. In deze beantwoording wordt verduidelijkt wat er tijdens de participatie is ingebracht en wat hiermee is gedaan in het plan.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 12

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener is van mening dat het gebied verprutst wordt door een gebied met wild en vogels aan te passen. Indiener is van mening dat het gebied er vroeger verzorgd en netjes uit zag, maar tegenwoordig meer lijkt op een wildernis. Indiener adviseert meer geld te steken in onderhoud van het gebied.	Op dit moment betreft de landgoederenzone een agrarisch gebied. De gronden hebben dan ook een agrarische bestemming. Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het realiseren van natuur als gevolg van de ligging van het plangebied in het Natuur Netwerk Brabant. Gronden die behoren tot het Natuur Netwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt. Om die reden worden de gronden binnen het plangebied herbestemd van 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' naar 'Natuur'. De gronden worden feitelijk ingericht als natuur. Als gevolg daarvan komt het gebied er als een natuurgebied uit te zien. Dit betekent niet dat er geen beheer en onderhoud wordt gepleegd. Beheer en onderhoud vindt plaats conform ieder ander natuurgebied dat in beheer is bij de gemeente Breda. Wat voor gevolgen het inrichtingsplan heeft voor wild en vogels valt te lezen in de natuurtoets opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan en in de aanvullende natuurtoets die wordt opgenomen als bijlage 8 bij de toelichting. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten. Er wordt gewerkt binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 13

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener geeft aan het gebied wordt ingenomen door bezoekers met loslopende honden. Toezicht hierop ontbreekt. Indiener is van mening dat een nieuw wandelpad naar de Raaimoeren zorgt voor een toename van loslopende honden. Indiener stelt voor de paden in en door het gebied te verbieden voor honden.	Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. Ter plaatse worden alleen onverharde wandelpaden (laarzenpaden) aangelegd die bestemd zijn voor voetgangers. In het natuurgebied mogen honden uitsluitend aangelijnd lopen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit zal ook worden vermeld op de toegangsborden bij de diverse ingangen van het natuurgebied. Het wandelpad komt bovendien te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat

		wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. De informatieborden bij de entrees van het natuurgebied beschrijven de regels en maken het mogelijk om handhavend op te treden.
b.	Indiener verzoekt de gemeente na te denken over onderhoud van de extra en intensievere natuur. Als voorbeeld worden diverse bomen aan de Burgtsedreef genoemd die (bijna) dood zijn of grote loshangende takken hebben.	Beheer en onderhoud van het natuurgebied vindt plaats conform ieder ander natuurgebied dat in beheer is bij de gemeente Breda. Het beheer van de laanbomen langs de Burgtsedreef valt buiten de scope van dit project, maar is wel onder de aandacht gebracht bij onze collega's van beheer.
c.	Indiener geeft verder complimenten voor het plan. Indien het gewenst is om beelden te delen over de aanwezigheid van de eekhoorn en marterachtigen dan zijn deze beschikbaar bij indiener.	Wij bedanken indiener en nemen dit voor kennisgeving aan.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 14

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener wil bezwaar maken tegen het wandelpad in zone D zoals vernoemd in bouwsteen 5 in de toelichting op het bestemmingsplan. Indiener stelt dat het wandelpad wat langs de Kesterenloop is gelegen veelvuldig wordt gebruikt door hondenliefhebbers met niet aangelijnde honden. Deze jagen op het aanwezige wild zoals reeën, vossen, ganzen en eenden.	Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Op de laarzenpaden mogen honden uitsluitend aangelijnd lopen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit wordt ook vermeld op de informatieborden bij de diverse toegangen tot het natuurgebied. Het wandelpad komt te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen

		mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten. De voorgestelde wandelroute blijft daarom gehandhaafd.
b.	Indiener stelt dat de privacy wordt geschaad door wandelaars die in de tuinen kijken. Indiener verzoekt de gemeente Breda om de entree nabij de Petronella Moenstraat af te sluiten door middel van een natuurlijk wal.	Het is juist dat het natuurgebied door middel van een laarzenpad kan worden betreden vanaf de Petronella Moenstraat. Dit wandelpad buigt echter ter hoogte van de noordelijke uitsteek van de Petronella Moenstraat af in oostelijke richting. Het wandelpad loopt dan ook niet ter hoogte van de tuin van indiener wonend aan de Elise van Calcarstraat. De afstand tot de tuinen die wel liggen ter hoogte van het wandelpad betreft circa 65 meter. Langs het wandelpad staan bovendien bomen die het zicht op de achtertuinen wegnemen vanuit het wandelpad. Het gebruik van het wandelpad door wandelaars zal niet leiden tot onevenredige gevolgen voor het woon- en leefklimaat ter plaatse van indiener. De privacy van indiener wordt aldus niet geschaad.
c.	Indiener vraagt om meer handhaving in het gebied. Er lopen steeds vaker honden los, terwijl er borden staan dat honden aangelijnd moeten blijven.	In het natuurgebied mogen honden uitsluitend aangelijnd lopen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit zal ook worden vermeld op de toegangsborden bij de diverse ingangen van het natuurgebied. Het wandelpad komt bovendien te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. De informatieborden bij de entrees van het natuurgebied beschrijven de regels en maken het mogelijk om handhavend op te treden

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 15

Zienswijze	Beantwoording
a. Indiener constateert een fout in het verbeelden van de onverharde recreatieve wandelroute in zone D, vernoemd in bouwsteen 5 en te zien op onderstaand plaatje. Dit wandelpad loopt niet zoals aangegeven door middel van de stippellijn, maar juist langs de Kesterenloop.	Het klopt dat het onverharde wandelpad niet loopt zoals indicatief op de aangehaalde afbeelding is weergegeven. In bijlage 1 van de regels van het bestemmingsplan is het inrichtingsplan opgenomen, waarin de wandelroute wel goed is opgenomen. De regels en de bijlage bij de regels hebben een juridische status en geven de definitieve inrichting weer.
b. Indiener stelt dat het wandelpad wat langs de Kesterenloop is gelegen veelvuldig wordt gebruikt door hondenliefhebbers met niet aangeliijnde honden. Deze jagen op het aanwezige wild zoals reeën, vossen, ganzen en eenden.	In het natuurgebied mogen honden uitsluitend aangeliijnd lopen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit zal ook worden vermeld op de toegangsborden bij de diverse ingangen van het natuurgebied. Het wandelpad komt bovendien te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. De informatieborden bij de entrees van het natuurgebied beschrijven de regels en maken het mogelijk om handhavend op te treden
c. Indiener stelt dat door het open karakter van de achtertuinen, de privacy wordt geschaad door wandelaars die in de tuinen kijken. Indiener verzoekt de gemeente Breda om de entree nabij de Petronella Moenstraat zodanig af te sluiten door middel van een natuurlijk wal dat er duidelijkheid bestaat over de routes in het gebied.	Het is juist dat het natuurgebied door middel van een laarzenpad kan worden betreden vanaf de Petronella Moenstraat. Dit wandelpad buigt echter ter hoogte van de noordelijke uitsteek van de Petronella Moenstraat af in oostelijke richting. Het wandelpad loopt dan ook niet ter hoogte van de tuin van indiener wonend aan de Elise van Calcarstraat. De afstand tot de tuinen die wel liggen ter hoogte van het wandelpad betreft circa 65 meter. Langs het wandelpad staan bovendien bomen die het zicht op de achtertuinen wegnemen vanuit het wandelpad. Het gebruik van het wandelpad door wandelaars zal niet leiden tot onevenredige gevolgen voor het woon- en leefklimaat ter plaatse van indiener. De privacy van indiener wordt aldus niet geschaad.
d. Indiener vraagt om meer handhaving in de landgoederenzone bij de wandelpaden.	Op alle locaties waar je als wandelaar het natuurgebied kan betreden worden informatieborden geplaatst. Deze zijn ingetekend op het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels. In het inrichtingsplan zijn deze informatieborden weergegeven met het volgende symbool: De informatieborden bij de entrees van het natuurgebied beschrijven de regels en maken het mogelijk om handhavend op te treden.

		Het al dan niet plaatsvinden van handhaving is echter niet iets wat in het kader van het bestemmingsplan aan de orde komt.
--	--	--

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 16

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener maakt een verwijzing naar het structuurplan 1975 voor de Haagse Beemden. Hierin is onder meer opgenomen dat het landgoederencomplex van de centrale zone een parkachtig landschap met een gemengde agrarische-recreatieve functie moet zijn met een gematigde ontsluiting voor stille openluchtrecreatie (wandelen, fietsen, picknicken e.d.); In het bestemmingsplan worden echter rust- en picknickplaatsen met bijbehorend meubilair uitgesloten. Dit staat volgens indiener haaks op de bedoelingen bij de ontwikkeling van de wijk.	Indiener haalt het structuurplan uit 1975 aan, maar daarna is de landgoederenzone een Rijksmonument geworden. Het wettelijk kader ligt dan ook in de aanwijzing als rijksmonument en de uitgangspunten die daarbij zijn geformuleerd. Teruggrijpen op het structuurplan is dan ook minder relevant. Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het realiseren van natuur als gevolg van de ligging van het plangebied in het Natuur Netwerk Brabant. Gronden binnen het plangebied worden herbestemd van 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' naar 'Natuur'. Binnen de bestemming 'Natuur' is op basis van de regels van het bestemmingsplan geen recreatie mogelijk, enkel extensief recreatief medegebruik. Voorbeelden van extensief recreatief medegebruik zijn wandelen en fietsen in het natuurgebied. Medegebruik wil zeggen dat behoud, versterking en/of ontwikkeling van natuur het hoofdgebruik is en dus voorop staat.
b.	Indiener is van mening dat het in de Haagse Beemden ontbreekt aan echte parken. De beperkte mogelijkheden voor recreatie in de landgoederenzone worden nu intensief gebruikt door de bewoners. Het ontbreken van banken en prullenbakken beperkt de mogelijkheden voor met name ouderen, maar ook gezinnen met kleine kinderen, om te kunnen recreëren in de landgoederenzone. Indiener is het dan ook niet eens met het standpunt van de gemeente dat wanneer er bankjes of prullenbakken worden geplaatst, deze als hangplek worden gebruikt. Als voorbeelden worden aangehaald de groenzones langs de AA of Weerij, de Mark, de parken in Hoge Vucht, Boeimeer, Heuvel en het Markdal waarvan indiener stelt dat overal banken en prullenbakken staan.	Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. De keuze is gemaakt om geen bankjes en afvalbakken te plaatsen in het gebied. Bankjes worden jammer genoeg regelmatig vernield en nodigen bovendien uit als hangplek. De ervaring van de gemeente Breda wijst daarnaast uit dat het plaatsen van afvalbakken een aantrekkende werking heeft op afval, waardoor er meer vervuiling van het gebied optreedt. Dit is onwenselijk in een natuurgebied. Het ontbreken van banken en afvalbakken betekent echter niet dat er geen extensief recreatief medegebruik kan plaatsvinden in het natuurgebied. Wandelen en fietsen gaat zonder meer tot de mogelijkheden behoren om het natuurgebied te beleven.
c.	De conclusie in paragraaf 5.17 dat het bestemmingsplan bijdraagt aan de bevordering van de gezondheid van burgers	De wens is juist om het gebied, daar waar mogelijk en met aandacht voor de natuurlijke waarden van het gebied, beleefbaar te maken voor onze

	door het behoud, herstel en versterking van natuur, groen en recreatiemogelijkheden is volgens de indiener niet juist. De stelling dat het aspect gezondheid geen beperking oplevert voor voorliggend bestemmingsplan is slechts juist wanneer de gemeente de gezondheid van haar burgers niet wenst te bevorderen en van oordeel is dat die gezondheid thans voldoende is.	inwoners. Met het toevoegen van een wandelroute door het gebied vergroten we de beleefbaarheid van de culturele en historische waarden van landgoed Burgst. Het is een feit dat het natuurgebied met name aan de zuidoostelijke zijde van de landgoederenzone zeer weinig mogelijkheden heeft voor het beleven van de natuur. Juist daarom wordt de nieuwe wandelroute daar beoogd. Bovendien is het toevoegen van een wandelroute door het natuurgebied heen positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitgenodigd meer te bewegen. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute. Het inrichtingsplan voor het gebied nodigt uit om in beweging te komen. Dit bevordert de gezondheid van onze inwoners aldus op diverse manieren.
d.	Volgens indiener draagt het ontbreken van prullenbakken in de landgoederenzone ook niet bij aan het nakomen van de verplichting om de ontlasting van je hond op te ruimen. In heel veel gemeenten tref je in dit soort gebieden prullenbakken aan en bieden die gemeenten in een aantal gevallen ter plaatse ook poepzakjes aan. Van overlast van hondenpoep is daar geen sprake. Het ontbreken van prullenbakken leidt ertoe dat, ondanks de verplichting, de ontlasting niet wordt opgeruimd, dan wel dat poepzakjes in de natuur of rioolputten worden gegooid. Het verdient volgens de indiener de aanbeveling het bestemmingsplan op dit punt aan te passen.	Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. De keuze is gemaakt om geen afvalbakken te plaatsen in het gebied. De ervaring van de gemeente Breda wijst uit dat het plaatsen van afvalbakken een aantrekkende werking heeft op afval, waardoor er meer vervuiling van het gebied optreedt. Dit is onwenselijk in een natuurgebied. Vanuit het natuurgebied loop je op diverse plaatsen de wijk in. Aldaar kan gebruik worden gemaakt van een afvalbak om de poepzakjes weg te gooien.
e.	In paragraaf 3.8.4., onder geur, staat dat er in het plangebied geen veehouderijen zijn gelegen. Dit is volgens de indiener onjuist. Volgens indiener is er aan de Burgtsedreef 6 een fokkerij voor kalveren waar ook vlees wordt verkocht. Indiener vraagt dit onderdeel opnieuw te beoordelen.	De Burgtsedreef 6 maakt geen onderdeel uit van het plangebied van onderhavig bestemmingsplan. Er zijn aldus in het plangebied geen veehouderijen gelegen.
f.	Indiener vraagt aandacht voor de verkeersintensiteit op de Burgtsedreef. De afgelopen jaren hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan langs de Burgtsedreef die hebben gezorgd voor een hogere verkeersintensiteit. Bovendien wordt de Burgtsedreef, als een van de weinige ontsluitingen van de landgoederenzone, veel gebruikt door fietsers, bromfietsers en wandelaars. Volgens indiener is het een kwestie van tijd dat hier een ongeluk gebeurt. Het verdient volgens indiener dan ook aanbeveling om de Burgtsedreef zodanig in te richten dat automobilisten, (brom)fietsers en wandelaars daar veilig kunnen verblijven.	Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het realiseren van natuur als gevolg van de ligging van het plangebied in het Natuur Netwerk Brabant. Gronden binnen het plangebied worden herbestemd van 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' naar 'Natuur'. De aanbeveling van indiener om de inrichting van de Burgtsedreef aan te passen, wordt door collega's nader bekeken buiten de scope van dit project om.

g.	Indiener wijst op het aspect externe veiligheid. In het bestemmingsplan wordt geconcludeerd dat dit aspect geen belemmering vormt voor de uitvoering van het bestemmingsplan, omdat nieuwe, voor externe veiligheid relevante ontwikkelingen niet of nauwelijks mogelijk worden gemaakt. Indiener stelt dat er niet is gekeken naar en in hoeverre het bestemmingsplan de externe veiligheid kan vergroten. Indiener merkt op dat er vanuit de wijk Haagse Beemden weinig vluchtmogelijkheden zijn in geval van calamiteiten. Meer paden door de landgoederenzone vergroot volgens indiener de mogelijkheid een getroffen wijkdeel veilig te verlaten.	Het wettelijk kader met betrekking tot het aspect externe veiligheid ziet toe op het risico die mensen lopen ten gevolge van mogelijke ongelukken met gevaarlijke stoffen bij bedrijven en transportverbindingen. De ruimtelijke ontwikkeling die wordt voorzien in het bestemmingsplan wordt getoetst aan de normen die in het besluit externe veiligheid inrichtingen, besluit externe veiligheid buisleidingen en besluit externe veiligheid transportroutes zijn vastgelegd. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient bezien te worden met voorliggende ontwikkeling aan de normen kan worden voldaan of dat het risico nader moet worden onderzocht. Of er sprake is van vluchtroutes is voor het bepalen van het risico niet relevant, aangezien dit gekoppeld is aan het transport van gevaarlijke stoffen. Dat de nieuwe inrichting van de landgoederenzone gaat leiden tot meer vluchtroutes is daarin wel een mooie bijkomstigheid.
h.	Indiener stelt dat het ontwerpbestemmingsplan lijkt te getuigen van onvoldoende kennis van het gebied en de omliggende wijken. Het plan speelt bovendien volgens indiener niet in op de kansen die er liggen om knelpunten op te lossen. Indiener stelt dat het een sectoraal plan betreft, puur gericht op het verkrijgen van provinciale subsidie, terwijl er sprake zou moeten zijn van integrale ruimtelijke planvorming. Met integrale planvorming doelt indiener op het beantwoorden van de vraag hoe het plan bij kan dragen aan het verbeteren van de woon- en leefsituatie in de wijk.	Gronden die behoren tot het Natuur Netwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt. Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. Met realiseren van een wandelroute door het gebied wordt de beleefbaarheid van de landgoederenzone vergroot. Aan de zuidoostzijde van het natuurgebied zijn zeer weinig mogelijkheden voor het beleven van de landgoederenzone. Juist daarom wordt de nieuwe wandelroute daar beoogd. De voor- en nadelen van het toevoegen van een wandelroute zijn zorgvuldig afgewogen. Uiteraard kan er door het toevoegen van een wandelroute extra druk op het natuurgebied ontstaan met mogelijke schadelijke effecten tot gevolg. Echter, wordt er ook veel belang gehecht aan de voordelen. Het toevoegen van een wandelroute door het natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Bovendien is het wandelpad ook nog eens voorzien vlakbij basisschool De Rietvink. Kinderen hebben de toekomst en van belang is om ze ook educatie te geven over de natuur. Meer bekendheid met de natuur vergroot ook het gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur. Maatschappelijk heeft het dan ook een meerwaarde om het gebied op een verantwoorde manier toegankelijk te maken. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute doorheen het gebied. Het maatschappelijk belang weegt hier zwaar. Op andere plaatsen in het gebied

		weegt het natuurbelang zwaarder. Daar wordt het gebied juist geschikter gemaakt voor diverse diersoorten. In het natuurgebied zullen mensen, eventueel met een aangelijnde hond, wandelen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit zal ook worden vermeld op de toegangsborden bij de diverse ingangen van het natuurgebied. Het wandelpad komt bovendien te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden. Door het uitrasteren van het wandelpad wordt voorkomen dat dieren verstoord worden.
i.	Indiener neemt het standpunt in dat als Breda echt een Stad in het Park wil worden, het aanbeveling verdient om het ontwerpbestemmingsplan terug te nemen en in samenspraak met de bewoners van de Haagse Beemden in de vorm van ontwerpateliers een nieuwe ontwerpplan te maken met een integrale aanpak.	Voor de volledigheid zijn in bijlagen 10 en 11 van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan de documenten opgenomen die zijn opgesteld in het kader van de participatie die heeft plaatsgevonden ten tijde van het schetsontwerp en het voorlopig ontwerp van het inrichtingsplan. In deze beantwoording wordt verduidelijkt wat er tijdens de participatie is ingebracht en wat hiermee is gedaan in het plan. Dat bewoners niet zouden zijn betrokken bij de planvorming is aldus onjuist.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 17

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener geeft aan met veel plezier te wonen aan de landgoederenzone Haagse Beemden en elke dag te genieten van het uitzicht over het gebied. Vlak achter het huis van indiener wordt een laarzenpad aangelegd (tussen het Moerenpad en Wilderdpad). Indiener is huiverig dat dit zijn woongenot zal verminderen.	Het nieuwe laarzenpad/ wandelverbinding zal worden gescheiden door de beplant van bomen/ struiken direct achter de tuinen
b.	Indiener heeft de vraag of bij de aanleg van het laarzenpad rekening wordt gehouden met de privacy van omwonenden. Indiener is gesteld op het uitzicht op het gebied vanuit zijn woning en tuin. Het dicht laten groeien door middel van een haag of het plaatsen van een schutting zou zonde zijn.	Het nieuwe laarzenpad/ wandelverbinding zal worden gescheiden door de beplant van bomen/ struiken direct achter de tuinen. Privacy overlast wordt daardoor niet verwacht.

c.	Daarnaast vraagt indiener of het pad aan beide zijden wordt begrensd met een afrastering? Dit zodat het niet zo maar mogelijk is om de tuin van indiener te bereiken.	De bestaande en de beoogde beplanting vormt de natuurlijke barrière tussen de achtertuinen en het laarzenpad.
d.	Indiener heeft ook de vraag of er bordjes met gedragsregels worden geplaatst bij de startpunten van het pad. Als voorbeeld wordt Staatsbosbeheer aangehaald. Hiermee is het volgens indiener voor gebruikers duidelijk wat wel en niet is toegestaan.	Op alle locaties waar je als wandelaar het natuurgebied kan betreden worden informatieborden geplaatst. De locaties zijn ingetekend in het inrichtingsplan, opgenomen als bijlage 1 bij de regels. In het inrichtingsplan zijn deze informatieborden weergegeven met het volgende symbool: Het Moerenpad ligt buiten het plangebied en het Moerenpad wordt gescheiden van het natuurgebied door middel van een gaashekwerk. Daarom staat het Moerenpad niet in direct contact met het natuurgebied. Er worden hier dan ook geen informatieborden of klaphekken geplaatst. Naar aanleiding van deze zienswijze zijn de locaties van de informatieborden in het inrichtingsplan nog eens goed bekeken. Hieruit is gebleken dat bij de toegang van het natuurgebied via het Paradijsspad geen informatiebord is ingetekend in het inrichtingsplan. Het inrichtingsplan is hierop aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan wordt opgenomen als bijlage 1 van de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.
e.	Indiener constateert dat er in het strookje groen achter de tuin, grenzend aan het toekomstige pad, veel (broedende) vogels, padden/kikkers, salamanders, af en toe een ree en andere beesten aanwezig zijn. Indiener vraagt zich af hoe ervoor wordt gezorgd dat deze niet worden verstoord bij de komst en het gebruik van het pad.	Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden.

		Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.
--	--	--

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 18

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener geeft aan dat zijn bezwaar voornamelijk zit in het openstellen van het gebied voor wandelaars. Het is een kwetsbaar gebied en openstellen is volgens indiener het begin van het einde voor de aanwezige natuur, zowel flora als fauna. Bovendien is de behoefte aan openstelling volgens indiener niet onderbouwd.	Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.
b.	Volgens indiener is al bekend dat er onvoldoende capaciteit is om te handhaven op de op te stellen regels. Indiener concludeert hieruit dat het aantal overtredingen op deze manier uit de hand zal lopen.	Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. Ter plaatse worden alleen onverharde wandelpaden (laarzenpaden) aangelegd die bestemd zijn voor voetgangers. In het natuurgebied mogen honden uitsluitend aangelijnd

		lopen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit zal ook worden vermeld op de toegangsborden bij de diverse ingangen van het natuurgebied. Het wandelpad komt bovendien te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. De informatieborden bij de entrees van het natuurgebied beschrijven de regels en maken het mogelijk om handhavend op te treden.
c.	Indiener geeft aan dat het momenteel voor alle inwoners mogelijk is om van het landgoed te genieten vanaf de bestaande fiets- en wandelpaden. Precies op de plaats waar in het zuidelijke deel weer een wandelpad gepland is voelen de reeën zich veilig genoeg om zich voort te planten en te wonen. Dit alles wordt volgens indiener vernietigd door openstelling.	Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Op de laarzenpaden mogen honden uitsluitend aangelijnd lopen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit wordt ook vermeld op de informatieborden bij de diverse toegangen tot het natuurgebied. Het wandelpad komt te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 6 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten. De voorgestelde wandelroute blijft daarom gehandhaafd.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 19

Zienswijze	Beantwoording
a. Indiener stelt dat de Landgoederenzone Haagse Beemden een kwetsbaar gebied is en functioneert als de Groene Long van de wijk de Haagse Beemden. Een groen gebied van rust in een verder druk en steeds verder verstenende buurten die er omheen liggen. Indiener is van mening dat de gemeente juist dit open gebied zou moeten conserveren door de natuur te beschermen in plaats van omvormen tot een parkachtige omgeving met (historisch gezien) gebiedsvreemde elementen zoals wandelpaden, bruggetjes, boomgaard etc. Met name de wandelpaden zijn een gruwel in de ogen van de indiener. De indiener ziet de wandelpaden het liefst verdwijnen en twijfelt aan de behoefte van deze paden omdat het gebied al fijnmazig wordt doorsneden door (fiets)paden.	Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. In het gebied is extensief recreatief medegebruik toegestaan, zoals wandelen en fietsen. In het gebied worden geen bankjes of afvalbakken geplaatst. Het verharderen van paden in welke vorm dan ook is binnen het Natuur Netwerk Brabant niet toegestaan. De wandelroutes betreffen dan ook een onverharde laarzenpad. Het is aldus niet de bedoeling om van het natuurgebied een park te maken.
b. Indiener constateert dat er enerzijds wordt gekozen voor versterking van kwetsbare natuur en dit anderzijds teniet wordt gedaan door wandelaars het gebied in te brengen. De gemeente Breda maakt er met deze plannen een park van en dat is nooit de opzet geweest van de Landgoederenzone volgens de indiener. Bovendien worden de bestaande natuurwaarden aangetast. In het gebied leven al vele diersoorten waaronder reeën en vossen, maar ook bijzondere (roof)vogels. Verdere doorsnijding en het toevoegingen gebiedsvreemde elementen maakt hun leefgebied (dat al bijna 50 jaar bestaat) kleiner of komt zelfs te vervallen waarmee de dieren zullen wegtrekken. Dit wordt versterkt doordat met de wandelaars ongetwijfeld ook honden (aangelijnd of niet) het gebied ingebracht zullen worden. Dit mag volgens het voorstel niet maar de indiener vreest dat dit, net als bromfietzers op het Wilderdpad, door gebrek aan handhaving toch zal gebeuren. De indiener verzoekt de gemeente Breda de Landgoederenzone vrij en open te laten.	Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit zal ook worden vermeld op de toegangsborden bij de diverse ingangen van het natuurgebied. Het wandelpad komt bovendien te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden. Door het uitrasteren van het wandelpad wordt voorkomen dat dieren verstoord worden. De aanwezige reeën kunnen over het raster heen springen. Ter plaatse worden alleen onverharde wandelpaden (laarzenpaden) aangelegd die bestemd zijn voor voetgangers met eventueel een aangelijnde hond. Bij de entrees van de wandelpaden worden klaphekken voorzien. Deze zijn ingetekend op het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het bestemmingsplan. In het inrichtingsplan zijn deze voorzieningen weergegeven met het volgende symbool: Klaphek

		De klaphekken zorgen ervoor dat fietsers en brommers worden geweerd van het laarzenpad. Oneigenlijk gebruik wordt hiermee zoveel als mogelijk voorkomen. In het kader van het ontwerpbestemmingsplan is een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De werkzaamheden die in het gebied worden beoogd en de aanwezige soorten zijn in deze natuurtoets onderzocht om te kunnen bepalen of de werkzaamheden negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. Aanvullend hierop is ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde wandelroute niet leidt tot negatieve effecten voor beschermde diersoorten.
c.	In hoofdstuk 2, paragraaf 2.2.1, Bouwsteen 5 (een bescheiden routenetwerk) leest indiener dat; 'er maar op beperkte schaal een aantal verbindingen wordt gelegd en wordt er niet geïnvesteerd in een routing in noord-zuid richting die mogelijk verstoring voor wild in de bosranden op kan leveren'. Twee alinea's verder wordt deze zin ontkracht: 'Daarnaast wordt er vanaf de bestaande wandelroute direct ten noorden van het Wilderdpad een verbinding gemaakt richting het voetpad tussen de Regenwulp en de Groen Hil (...)'. Dit nieuw ingetekende pad tussen Wilderdpad en Burgstedreef loopt volgens indiener precies over de noord-zuid-migratieroute van de reeën. Om juist daar vanaf het Wilderdpad in noordelijke richting het nieuwe wandelpad in te tekenen is volgens de indiener een heel slecht idee. Dit getuigt volgens de indiener niet van gebiedskennis want dit faunapassagepunt is mogelijk van cruciaal belang voor het behoud van de reeën en hun leefgebied in Landgoederenzone.	De voor- en nadelen van het toevoegen van een wandelroute zijn zorgvuldig afgewogen. Uiteraard kan er door het toevoegen van een wandelroute extra druk op het natuurgebied ontstaan met mogelijke schadelijke effecten tot gevolg. Echter, wordt er ook veel belang gehecht aan de voordelen. Het toevoegen van een wandelroute door het natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Bovendien is het wandelpad ook nog eens voorzien vlakbij basisschool De Rietvink. Kinderen hebben de toekomst en van belang is om ze ook educatie te geven over de natuur. Meer bekendheid met de natuur vergroot ook het gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur. Maatschappelijk heeft het dan ook een meerwaarde om het gebied op een verantwoorde manier toegankelijk te maken. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute doorheen het gebied. Het maatschappelijk belang weegt hier zwaar. Op andere plaatsen in het gebied weegt het natuurbelang zwaarder. Daar wordt het gebied juist geschikter gemaakt voor diverse diersoorten. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het

		ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.
d.	Naast dit punt is de indiener van mening dat ook het verwijderen van drie bomen in dat gebied voor de zichtlijn uit het plan moet. Juist onder de beschutting van deze bomen kunnen de reeën vrij migreren. De indiener constateert dat de gemeente Breda de mond vol heeft over het behoud van groen (Breda, een stad in een park) in de gemeente. Daar past het kappen van drie volwassen gezonde bomen in een aaneengesloten beeldbepalende groene wand (c.q. omzoming van het landschap) niet in. Nu de hoogspanningsmasten gaan verdwijnen zou juist de historische fout van de doorsnijding van die bomenrij hersteld kunnen worden. De indiener ziet dit als een kans in plaats van de voorgestelde nieuwe doorsnijding.	Naar aanleiding van deze zienswijze is het kappen van de drie bomen zoals opgenomen in het inrichtingsplan opnieuw beoordeeld en zijn belangen afgewogen. Hieruit volgt dat er een andere keuze is gemaakt. De 3 bomen blijven behouden en worden dus niet gekapt. Om de zichtlijn tussen de bomen door wel mogelijk te maken, wordt ingezet op het verwijderen van de onderbegroeiing tussen de bomen door. In de verdere uitwerking (technisch ontwerp) wordt dit aangepast.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 20

Zienswijze	Beantwoording
a. Indiener ondersteunt in algemene zin het plan.	Wij bedanken indiener en nemen dit voor kennisgeving aan.

b.	Het beoogde nieuwe pad door de Landgoederenzone is naar mening van de indiener ongewenst en onnodig en zou uit het plan moeten worden geschrapt. Een nieuw pad tast de Landgoederenzone aan en is in strijd met de uitgangspunten en gewenste ontwikkeling van de zone zoals omschreven in het bestemmingsplan. Het zorgt voor overlast en verdwijning van de nu aanwezige flora en vooral fauna. Tevens zorgt het Wilderpad al voor een goede toegankelijkheid van het gebied.	Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied. In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden. Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.
----	--	--

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 21

Zienswijze		Beantwoording
a.	De indiener geeft aan in een eerder stadium al te hebben aangegeven het eventueel herplaatsen van de knotwilgen naar de Oude Vloeigracht op de erfafscheidingen te doen van de percelen aan de Raaimoeren. Dit om het uitzicht wat er nu is te behouden. Het weiland achter de woningen ligt 1,5 m lager dan de tuinen. Wanneer de knotwilgen lukraak worden verplaatst kijken de bewoners direct tegen de kruin aan en niet langs de stam van de knotwilgen. Wanneer de knotwilgen op de erfafscheidingen worden geplaatst hebben de bewoners hier minder last van. Vanuit onderhouds- en financieel	Mede vanwege het uitvoeren van een aanvullende natuurtoets voor diverse soorten in het kader van de Wet natuurbescherming zijn in de loop van de procedure nieuwe inzichten ontstaan over het verwijderen en/of verplaatsen van knotwilgen. Dit onderzoek wordt opgenomen als bijlage 8 bij de toelichting op het bestemmingsplan. Uit deze nadere natuurtoets blijkt dat de twee aanwezige rijen knotwilgen een functie hebben als vliegrouete voor vleermuizen. De vliegroutes zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Met name de vliegroute langs de knotwilgen langs het fietspad wordt veel gebruikt door vleermuizen. Het weghalen van beide rijden knotwilgen is dan ook op basis van de Wet natuurbescherming niet

	perspectief is het volgens indiener praktischer om de knotwilgen op de erfafscheidingen te laten staan.	toegestaan. Op basis van deze conclusie uit de aanvullende natuurtoets zijn opnieuw de belangen afgewogen. Het behoud van één rij knotwilgen is van belang voor het in stand houden van de vliegroute voor vleermuizen. Geconcludeerd is dat de knotwilgenrij op de grootste afstand van het Wilderdpad wel wordt verwijderd, maar de knotwilgenrij langs het Wilderdpad niet. Hierdoor blijft de vliegroute van de vleermuizen in stand en is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het inrichtingsplan is hierop aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan wordt opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het vast te stellen bestemmingsplan. In het inrichtingsplan, opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het ontwerpbestemmingsplan, zijn daarnaast per abuis op diverse plaatsen de bestaande knotwilgen aangeduid als 01.08 Knotwilgen (nieuw/verplant nader te bepalen). Dit is onjuist. Achter de woningen aan de Raaimoeren 69 tot en met 75 worden geen nieuwe knotwilgen geplant, maar staat behoud van de bestaande knotwilgen voorop. In het aangepaste inrichtingsplan is dit hersteld en zijn de bomen aangeduid als 'bestaande bomen'. Dit betekent dat het uitzicht van bewoners op de weilanden niet wordt beperkt ten opzichte van de bestaande situatie.
b.	Indiener vraagt zich af of rekening is gehouden met het schoonhouden van de aanwezige sloot dat ieder jaar moet gebeuren.	In het inrichtingsplan is rekening gehouden met het onderhoud van de diverse watergangen. Watergangen tot 7 meter breed kunnen worden onderhouden via één zijde van de watergang. In dit gebied worden geen watergangen voorzien van meer dan 7 meter breed. Aan de wijze van onderhoud uitvoeren aan de watergangen verandert er aldus niets.

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 22

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener geeft aan dat in het herinrichtingsplan een sloot is ingetekend die nagenoeg tegen het Moerenpad aan komt te liggen. Op de plek waar de sloot is ingetekend ligt nu nog een dijk met wandelpad. In het ontwerp verdwijnt het wandelpad en komt de sloot er voor in de plaats. Ook wordt er een nieuw wandelpad aangelegd dat het bestaande (doodlopende)	De feitelijke situatie is niet goed verwerkt in het inrichtingsplan dat is opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het ontwerpbestemmingsplan. Geconcludeerd is dat de feitelijke situatie niet goed verwerkt is in het inrichtingsplan dat is opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het ontwerpbestemmingsplan. Er is ten onrechte een brede sloot ingetekend. Het huidige laarzenpad en het fietspad (Moerenpad) blijven behouden. Aan

	wandelpad, wat parallel ligt aan de Noortberghmoeren, verbindt met het fietspad. Het Moerenpad is een van de drukste fietsverbindingen tussen het noorden van de Haagse Beemden en de rest van de wijk. Indiener concludeert hieruit dat wandelaars en hondenuitlaters voortaan verplicht op het Moerenpad moeten lopen met alle gevolgen van dien.	deze routes vinden geen wijzigingen plaats en er wordt geen sloot aangelegd. Het inrichtingsplan is hierop aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan wordt opgenomen als bijlage 1 van de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.
b.	Indiener doet een alternatieve suggestie en heeft deze uitgewerkt op kaart. Het alternatief ziet toe op het verplaatsen van de sloot zodat het bestaande wandelpad kan blijven liggen. Het voorstel is daarnaast om het bestaande wandelpad in het noorden door te trekken naar het Dwars Moerenpad en in het zuiden naar de Noortberghmoeren. Het nieuwe wandelpad kan daarna aansluiten op het wandelpad langs het Moerenpad in plaats van op het fietspad.	In het schetsontwerp en voorlopig ontwerp van het inrichtingsplan voor het natuurgebied zijn alle varianten voor een wandelroute bekeken en afgewogen. De alternatieve wandelroute die door indiener wordt voorgesteld loopt niet door het natuurgebied heen, maar gaat er omheen. De wens is juist om het gebied, daar waar mogelijk en met aandacht voor de aanwezige waarden in het gebied, beperkt toegankelijk te. Het realiseren van een wandelroute doorheen het gebied is ingegeven met een reden. Met het toevoegen van een wandelroute door het gebied vergroten we de beleefbaarheid van de landgoederenzone. Aan de zuidoostzijde van het natuurgebied zijn zeer weinig mogelijkheden voor het beleven van de landgoederenzone. Juist daarom wordt de nieuwe wandelroute daar beoogd. Het toevoegen van een wandelroute door het natuurgebied heen is positief voor de volksgezondheid, zowel op fysiek als mentaal gebied (bijvoorbeeld voor overgewicht en stress). Onderzoeken tonen aan dat de directe nabijheid van wandelvoorzieningen mensen uitnodigt meer te bewegen. Er bestaat aldus een grote wens om het gebied juist toegankelijk te maken door middel van een wandelroute doorheen het gebied.
c.	Daarnaast wenst indiener het herstel van de meidoornhaag/vlierenhaag die van oudsher de groenstrook afbakende en de woningen aan de kop van de Noortberghmoeren camouflleerde. Het beoogde wandelpad onder b. kan parallel hieraan gerealiseerd worden. Indiener stelt dat de herinrichting van de landgoederenzone en het verdwijnen van de bovengrondse hoogspanningslijn een mooie kans bieden om dit gebied weer terug te geven aan de natuur en om de oude meidoorn- en vlierenhaag ter plaatse in ere te herstellen.	Gronden die behoren tot het Natuur Netwerk Brabant moeten worden voorzien van een bestemming die de waarden in het gebied beschermd en die tevens de natuurrealisatie mogelijk maakt. Het plangebied is gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant en wordt om die reden als natuurgebied ingericht. Ter plaatse van de gronden waar voorheen de oude meidoorn- en vlierenhaag was gesitueerd, wordt doorontwikkeling beoogd middels beheer. Doorontwikkeling middels beheer betekent dat er ter plaatse geen werkzaamheden zullen gaan plaatsvinden met betrekking tot aanplant. Naar aanleiding van deze zienswijze en de aanbeveling heeft er wel contact plaatsgevonden met onze collega's van beheer. De locatie is in het beheerboek aangeduid als een hakhoutbos, dat 1x in de 8 jaar volledig gekapt wordt. De aanbeveling van indiener om, gezien de verwijderde bovengrondse hoogspanningslijn, de meidoorn- en vlierenhaag in ere te herstellen, wordt samen met de collega's van beheer nader opgepakt

Conclusie

Uit deze zienswijzen volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan.

Zienswijze indiener 23

Zienswijze	Beantwoording
a. Indiener is verbaasd dat in een beschermd natuurgebied een wandelroute mag worden aangelegd. Indiener stelt dat er regelmatig wild zoals reeën en een overvloed aan vogels leven. Indiener vreest dat deze geen rust meer zullen krijgen in het gebied.	Beantwoording vergelijkbaar met beantwoording zienswijze 2b. Daar hebben we het volgende gereageerd (citaat 2b): <i>Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Op de laarzenpaden mogen honden uitsluitend aangelijnd lopen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit wordt ook vermeld op de informatieborden bij de diverse toegangen tot het natuurgebied. Het wandelpad komt te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden.</i> <i>Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied.</i> <i>In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden.</i> <i>Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.</i>

		<i>De voorgestelde wandelroute blijft daarom gehandhaafd.</i>
b.	Toen indiener hier kwam wonen is medegedeeld dat het uitzicht beschermd natuurgebied betreft. Indiener is er dan ook van uitgegaan dat aan dit beschermd natuurgebied niets zou gaan veranderen. Indiener stelt dan ook dat de privacy wordt geschaad door de aanleg van de wandelroute	Beantwoording vergelijkbaar met beantwoording zienswijze 14b en 15c. Indiener 14b is Calcarstraat 28 en 15c is Elise van Calcarstraat 18. Daar hebben we het volgende gereageerd (citaat 14b): <i>Het is juist dat het natuurgebied door middel van een laarzenpad kan worden betreden vanaf de Petronella Moenstraat. Dit wandelpad buigt echter ter hoogte van de noordelijke uitsteek van de Petronella Moenstraat af in oostelijke richting. Het wandelpad loopt dan ook niet ter hoogte van de tuin van indiener wonend aan de Elise van Calcarstraat . De afstand tot de tuinen die wel liggen ter hoogte van het wandelpad betreft circa 65 meter. Langs het wandelpad staan bovendien bomen die het zicht op de achtertuinen wegnemen vanuit het wandelpad. Het gebruik van het wandelpad door wandelaars zal niet leiden tot onevenredige gevolgen voor het woon- en leefklimaat ter plaatse van indiener. De privacy van indiener wordt aldus niet geschaad.</i> Afstand tuin Elise van Calcarstraat 28 tot aan tuin Elise van Calcarstraat 36 is 22 meter en deze ligt verder van het natuurgebied af. Deze tuin ligt dus op een nog grotere afstand van het wandelpad. Volstaan kan worden met verwijzing naar 14b en 15c met als aanvulling dat de gronden van initiatiefnemer nog 22 meter verder van het wandelpad af liggen.
c.	Indiener stelt dat het gebied een uitnodiging zal worden voor hangjongeren om daar te gaan vertoeven.	Beantwoording vergelijkbaar met beantwoording zienswijze 2d, al heeft deze het over hangjongeren in de avond en nacht. Daar hebben we het volgende gereageerd (citaat 2d): <i>Bij alle toegangen tot het natuurgebied komen informatieborden te staan. Op deze informatieborden staan de regels die gelden in het natuurgebied. Hierop staat dat het verboden is om het gebied te betreden tussen zonsondergang en zonsopkomst. Op basis van deze borden is het mogelijk om handhavend op te treden.</i> <i>Bovendien wordt in het gebied geen extra verlichting toegevoegd. Dit zorgt ervoor dat het gebied niet uitnodigt om betreed te worden in de avond of nacht.</i>

--	--	--

Conclusie

Uit deze zienswijze volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan. Deze zienswijze is ongegrond.

Zienswijze indiener 24

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener geeft aan dat het geheel er veelbelovend uit ziet.	Wij bedanken indiener en nemen dit voor kennisgeving aan.
b.	Indiener vraagt de gemeente wie het onderhoud gaat doen van het natuurgebied. Als voorbeeld worden diverse bomen aan de Burgtsedreef genoemd die (bijna) dood zijn of grote loshangende takken hebben.	Beantwoording vergelijkbaar met beantwoording zienswijze 13b. <i>Beheer en onderhoud van het natuurgebied vindt plaats conform ieder ander natuurgebied dat in beheer is bij de gemeente Breda. Het beheer van de laanbomen langs de Burgtsedreef valt buiten de scope van dit project, maar is wel onder de aandacht gebracht bij onze collega's van beheer.</i>
c.	Indiener heeft bezwaar tegen het voornemen om een extra wandelroute aan te leggen ter hoogte van de Regenwulp/Groene Hil. In het kader van natuurbeheer is dit volgens indiener een foute keuze. Het wandelpad ligt precies in het gebied waar een grote faunarijkdome bestaat, zoals herten, eekhoorns en vogels. Deze worden volgens indiener weggejaagd als dit wordt doorgevoerd.	Beantwoording vergelijkbaar met beantwoording zienswijze 2b. <i>Het aangehaalde wandelpad betreft een laarzenpad voor wandelaars. Op de laarzenpaden mogen honden uitsluitend aangelijnd lopen. Loslopende honden zijn niet toegestaan. Dit wordt ook vermeld op de informatieborden bij de diverse toegangen tot het natuurgebied. Het wandelpad komt te liggen binnen rasters. Dit voorkomt dat wandelaars (met eventueel een hond) afwijken van de wandelpaden en het natuurgebied betreden.</i> <i>Om inzichtelijk te maken of dieren negatieve effecten ondervinden van de gewijzigde inrichting van het gebied is ten behoeve van het ontwerpbestemmingsplan een natuurtoets uitgevoerd. Deze natuurtoets is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting op het bestemmingsplan. De natuurtoets onderzoekt of de wijzigingen die gaan plaatsvinden in het natuurgebied negatieve gevolgen hebben op beschermde soorten, beschermde natuurgebieden, maar ook andere flora en fauna in het gebied.</i> <i>In dit onderzoek is geconcludeerd dat er aanvullend onderzoek plaats moet vinden naar vleermuizen, marterachtigen, de alpenwatersalamander, de grote modderkruiper en de teunisbloempijlstaart. Deze soorten komen</i>

		<i>mogelijk voor in het gebied en kunnen mogelijk negatieve effecten ondervinden van de ontwikkeling die in het gebied gaat plaatsvinden.</i> <i>Ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is een aanvullende natuurtoets uitgevoerd. Deze wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Hieruit blijkt dat de beoogde werkzaamheden en inrichting van het natuurgebied, waar de wandelroute onderdeel van is, niet leidt tot negatieve effecten voor de onderzochte soorten.</i> <i>De voorgestelde wandelroute blijft daarom gehandhaafd.</i>
--	--	--

Conclusie

Uit deze zienswijze volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan. Deze zienswijze is ongegrond.

Zienswijze indiener 25

Zienswijze		Beantwoording
a.	Indiener stelt dat het goed is om te zien en lezen dat natuurherstel en ontwikkeling een belangrijk aspect zijn in het plan voor de Landgoederenzone Haagse Beemden. Daarbij is er volgens indiener voldoende ruimte voor de bewoners van de Haagse Beemden om te genieten van de groene zone in de wijk.	Wij bedanken indiener en nemen dit voor kennisgeving aan.
b.	Indiener is verbaasd dat de waterpartij gelegen aan de Petronella Moensstraat buiten het plangebied gehouden wordt. Het lijkt indiener logisch om die waterpartij juist in het plangebied op te nemen om zo ook aandacht te hebben voor de biodiversiteit aldaar. Door het niet op te nemen in het voorliggend plan blijft volgens indiener de theoretische mogelijkheid bestaan dat de waterpartij en omliggend groen in de toekomst een andere bestemming zullen krijgen die de natuurontwikkeling niet ten goede komt. Indiener verzoekt dan ook de waterpartij en omliggend groen aan Petronella Moensstraat te integreren in het plangebied Landgoederenzone Haagse Beemden.	Deze zienswijze gaat over gronden welke buiten de scope van dit bestemmingsplan liggen. Het plangebied van het bestemmingsplan Landgoederenzone Haagse Beemden bestaat uit de gronden die onderdeel uitmaken van het Natuur Netwerk Brabant. De waterpartij en het groen rondom de woningen aan de Petronella Moensstraat zijn op basis van provinciaal beleid gelegen binnen het bestaand stedelijk gebied en zijn dan ook geen onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant. Het water en het groen maken onderdeel uit van de stedenbouwkundige structuur ter plaatse. Om die reden vallen deze gronden rondom het natuurgebied buiten de scope van dit bestemmingsplan.

--	--	--

Conclusie

Uit deze zienswijze volgen geen aanpassingen aan het bestemmingsplan. Deze zienswijze is ongegrond.

B. Staat van wijzigingen

Verbeelding

Dubbelbestemming 'Waarde – Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant'	Dubbelbestemming 'Waarde – Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant' wordt opgenomen daar waar het werkingsgebied Natuur Netwerk Brabant van de provincie Noord-Brabant is gelegen, maar waar fysieke inrichting van de gronden nog niet mogelijk is.
---	--

Regels

Artikel 9	'Waarde – Attentiegebied Natuur Netwerk Brabant' toevoegen ter plaatse van agrarische gronden die wel zijn gelegen binnen het Natuur Netwerk Brabant, maar nog niet gerealiseerd kunnen worden als zodanig. Deze gronden kennen momenteel nog een ander gebruik dan natuur.
Bijlage 1 bij de regels	Het inrichtingsplan (definitief ontwerp) is vanwege een aantal onjuistheden aangepast. Het aangepaste inrichtingsplan is bijgevoegd in bijlage 1 van de regels van het bestemmingsplan.

Toelichting

Paragraaf 2.2.1	Verduidelijking dat het inrichtingsplan opgenomen als bijlage 1 van de regels enkel toeziet op de wijzigingen die in het natuurgebied gaan plaatsvinden.
Paragraaf 2.2.1	De toelichting wordt aangepast voor zover het gaat over het verbreden van de watergangen die de openbare ruimte raken. Verduidelijkt wordt welke watergang wordt verbreed.
Paragraaf 3.8.6	Toevoegen transport gevaarlijke stoffen in onderbouwing externe veiligheid.
Bijlage 8	De aanvullende natuurtoets wordt toegevoegd als bijlage 8 bij de toelichting.
Bijlage 11	In bijlage 11 van de toelichting worden het plan en de nota's van beantwoording behorend bij de participatie die reeds heeft plaatsgevonden, opgenomen.